

KVALITETSANALYS

FRÅN FÖRSKOLA TILL
VUXENUTBILDNING

INNEHÅLL

Sammanfattning	3
Inledning	6
Förskolan och pedagogisk omsorg	7
Förskoleklassen	10
Grundskolan	11
Fritidshemmet	19
Gymnasieskolan	20
Grundskoleklassen och gymnasieskolan	25
Kommunal vuxenutbildning	26
Antal barn och elever samt kursdeltagare i Nackas utbildningsverksamhet – oavsett folkbokföringsort	32
Antal barn och elever samt antal kursdeltagare folkbokförda i Nacka	34
Underlag till kvalitetsanalysen	35

SAMMANFATTNING

Denna rapport ger en samlad bild av kvaliteten för barnen och eleverna i Nackas kommunala och fristående förskolor och skolor samt i den kommunala vuxenutbildningen. Barn- och elevantalet uppgick vid årets slut till närmare 32 000 och antalet förskolor, skolor och anordnare av kommunal vuxenutbildning till närmare 200. Nedan sammanfattas resultaten kortfattat per skolform.

FÖRSKOLAN OCH PEDAGOGISK OMSORG

De flesta av förskolans indikatorer är uppfyllda eller har ett utfall som är ganska nära målvärdet. Undantaget är indikatorn som mäter hur stor andel av förskolorna som har minst 20 procent legitimerade förskollärare. Elva av de 97 förskolorna uppnådde inte målet.

Liksom tidigare år har såväl förskolan som den pedagogiska omsorgen mycket nöjda föräldrar enligt kundundersökningen. Föräldrarna till barnen i förskolan anser i mycket hög utsträckning att deras barn trivs, är trygga och att verksamheten är stimulerande för barnen. Föräldrarna i förskolan är mindre nöjda med informationen de får om deras barns utveckling. Föräldrar till barn i pedagogisk omsorg instämmer till hundra procent i flera av enkätens påståenden. Men var fjärde förälder vet inte om verksamheten utvecklar barnens digitala kompetens och det är också det påstående som en liten andel föräldrar inte alls instämmer i.

Rektorernas självskattning om verksamhetens måluppfyllelse utifrån läroplanens intentioner är generellt sett hög. De områden där rektorerna inte skattar sig högt gäller övergångar och samverkan (mellan skolformer) samt uppföljning, utvärdering och utveckling. Rektorerna framhåller sin personals kompetens för att upprätthålla en god kvalitet för barnen. Två av tre rektorer anser att pandemin i låg utsträckning har påverkat verksamhetens kvalitet. De rektorer som anser att pandemin har påverkat verksamheten menar att personalfrånvaro har gjort att det varit mer fokus på omsorg än utbildning och undervisning. Arbetet med barnen har varit i fokus och annat har fått stå tillbaka.

FÖRSKOLEKLASSEN, GRUNDSKOLAN OCH FRITIDSHEMMET

Fem av de elva indikatorernas målvärden för grundskolan (som är möjliga att mäta i år) är uppfyllda. Utfallet för några av indikatorerna är nära målvärdena, men indikatorerna som mäter positiv avvikelse i SALSAModellen (förväntat resultat utifrån elevsammansättningen) är

långt ifrån målvärdet och även indikatorerna som mäter trygghet och motivation är ganska långt ifrån respektive målvärde.

Flera av indikatorerna mäter elevernas måluppfyllelse i årskurs 9 och dessa är uppfyllda. Nio av tio elever hade klarat alla ämnen när de lämnade grundskolan och 95 procent hade uppnått gymnasiebehörighet. Årets genomsnittliga meritvärde är 267, att jämföra med 273 förra året. Sammantaget har Nacka mycket goda resultat och markant högre än genomsnittet i Stockholms län respektive riket. Men eftersom skolans uppdrag är att samtliga elever ska klara skolan har en särskild uppföljning gjorts av elever med låga resultat och av de elever som inte uppnådde gymnasiebehörighet. Det framkom då att flera skolledningar upplever stora utmaningar med att ge alla elever förutsättningar att klara gymnasiebehörighet och grundskolans samtliga ämnen, trots att skolorna försöker möta elevernas svårigheter på olika sätt. Det kan handla om kognitiva svårigheter, social problematik utanför skolan, frånvaroproblematik eller att eleverna är nyanlända i Sverige.

I lågstadiet har uppnådda kunskapsresultat i läsförståelse i årskurs 1 och i svenska och matematik i årskurs 3 samlats in på skolnivå. Eftersom det inte är nationell statistik kan jämförelse inte göras med andra kommuner eller med riket. Genomsnittlig betygspoäng för årskurs 6 är på samma nivå som förra året, 14,9. Inte heller för detta mått kan jämförelser göras.

De främsta faktorerna som majoriteten av rektorerna nämner för en hög måluppfyllelse är bra pedagoger, det systematiska kvalitetsarbetet och att tidigt göra anpassningar för elever som riskerar att inte nå målen.

Kunskapsresultaten visar ingen märkbar pandemieffekt, det är små skillnader sett över en längre tid. De flesta rektorer tycker att pandemin i låg utsträckning har påverkat kunskapsresultaten. Det som framhålls i resultatdialogerna är att skolorna har haft en flexibel organisation som kunnat möta utmaningarna. Den digitala kompetensen har varit hög vilket lett till att distansundervisning liksom hybridundervisning som vissa högstadieskolor hade under en tid har fungerat bra, men det har också varit en utmaning för lärarna. Distansundervisningen har också gynnat elever med vissa svårigheter, till exempel att vistas i större sammanhang. Elever med andra utmaningar och stora stödbehov har kunnat komma till skolan.

Föräldrar till barn i förskoleklassen är till stor del nöjda med verksamheten enligt enkätundersökningen. Liksom

i förskolan kan det konstateras att barnen trivs, är trygga och stimuleras

Årets enkätresultat för grundskolan skiljer sig inte nämnvärt från de senaste två årens resultat. Ju äldre eleverna är, desto mer kritiska är de. I ett avseende är eleverna i årskurs 8 lika positiva som eleverna i årskurs tre. Det är enkätens påstående om elevernas upplevda trygghet på skolan. Påståenden som handlar om trivsel, generell nöjdhet och nöjdhet med lärarna får hög andel positiva svar i alla tre årskurser som ingår i enkätundersökningen. Påståendet som handlar om lust att lära får lägst andel instämmande svar i årskurserna 6 och 8.

Enkätresultatet för fritidshemets verksamhet visar att eleverna i årskurs 3 är till stor del nöjda med sitt fritids. Eleverna är trygga och trivs och tycker att personalen är bra. Även om en stor andel elever tycker att de får vara med och bestämma så är det ändå det påståendet som eleverna till största del inte kan instämma i.

GYMNASIESKOLAN

Gymnasieskolan har haft stora utmaningar under pandemin, med långa perioder av nedstängningar och därmed fjärr- och distansundervisning för eleverna. Trots det är

kunskapsresultaten för gymnasieskolan mycket goda och de indikatorer som mäter dessa är uppfyllda. Undantaget är indikatorn som mäter andel skolor som har minst 90 procent avgångselever med gymnasieexamen. Utöver den är det ett par indikatorer som är långt ifrån målvärdet. Det gäller resultat från elevenkäten; andel elever som kan rekommendera sin skola och indikatorn som mäter elevernas motivation.

Årets kunskapsresultat är som sagt mycket goda och de tre mått som mäter betygsresultaten är de högsta någonsin, undantaget är den genomsnittliga betygspoängen som tangerar förra årets. Även resultaten för Stockholms län och riket har ökat under pandemiåren. Skolverket har i en nationell rapport konstaterat att betygsresultaten bör tolkas med försiktighet då det har varit svårare för lärarna att få ett allsidigt och tillförlitligt bedömningsunderlag bland annat till följd av att nationella prov ställts in. Resultaten ska därför tolkas med försiktighet.

I kvalitetssamtalen med rektorerna framkom att skolorna ställde om på olika sätt så att eleverna i avgångsklasserna skulle klara sin gymnasieexamen. Mycket arbete lades på att eleverna skulle få redovisa sina resultat. Vissa praktiska moment sköts upp eller så fick eleverna göra vissa uppgifter hemifrån och vissa uppgifter schemalades

så att ett fåtal elever kom till skolan och genomförde dem. Eleverna erbjöds lovskola och betygsdatum senarelades. Gymnasiearbetet var den kurs som var svårast för eleverna att klara men även moderna språk var en utmaning. Var tredje gymnasiektor anser att pandemin haft påverkan på avgångselevernas resultat, men flertalet anser trots allt att undervisning på distans fungerat väl. En rektor menar dock att eleverna på introduktionsprogram inte har gynnats av undervisning på distans och har ett kunskapsbortfall att ta igen.

Enkätresultatet är det bästa under den senaste treårsperioden, även om eleverna i låg utsträckning kan instämma i vissa av enkätens påståenden, t.ex. om inflytande och motivation. En högre andel elever instämmer i enkätens påståenden jämfört med tidigare år för nästan samtliga påståenden. Det är ganska stora skillnader mellan hur flickor och pojkar svarar – flickor är mer kritiska än pojkarna.

SÄRSKOLAN

I kvalitetssamtal med den kommunala huvudmannen för Nackas särskolor framhålls att verksamheten i stort sett håller en god kvalitet. Måluppfyllelsen både inom grundsärskolan och gymnasiesärskolan uppges vara god. Alla skolor har utbildade lärare och inga svårigheter med att rekrytera. Förutsättningarna för att eleverna ska kunna nå så långt som möjligt är goda genom verksamhetens drivande och kompetenta medarbete i kombination med gott ledarskap.

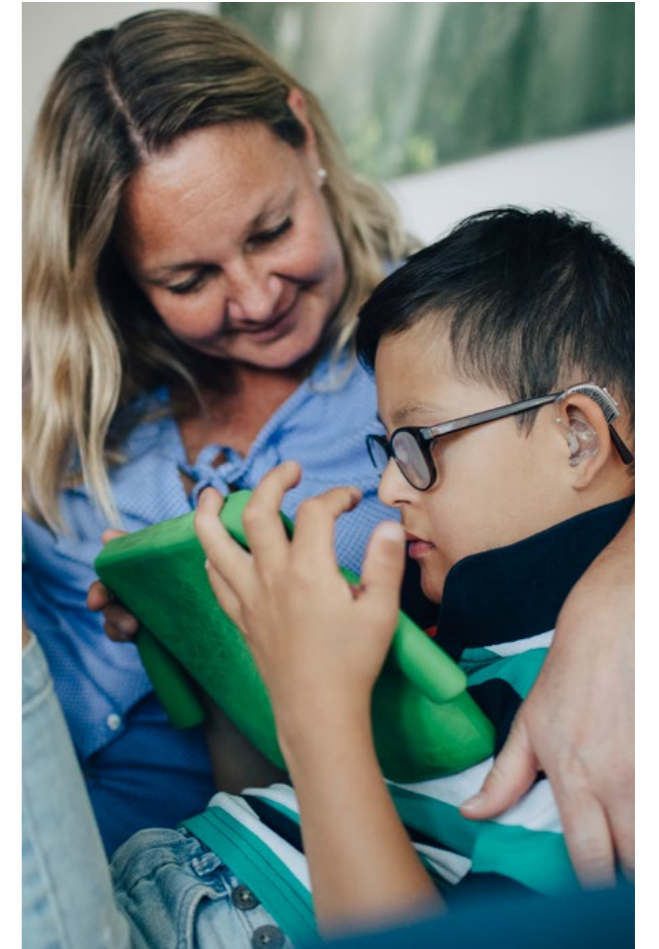
Pandemin har inte orsakat någon utbildningsskuld att ta igen. Men periodvis har sjukfrånvaron hos personalen varit hög.

Inga enkätresultat för särskolan redovisas i år då svarsfrekvensen har varit mycket låg.

KOMMUNAL VUXENUTBILDNING

Under året har 5 308 elever studerat en eller flera kurser inom Nackas kommunala vuxenutbildning. Året har präglats av pandemin och inneburit att större delen av den kommunala vuxenutbildningen bedrivits på distans.

Kvalitetsuppföljningen och tillsynen visar att anordnare har stärkt sitt kvalitetsarbete över tid vilket är positivt för Nacka kommuns uppdrag att erbjuda alla elever en likvärdig utbildning. Anordnarna bedöms ha upprätthållit en god kvalitet i undervisningen och hittat flexibla lösningar på många av de problem som omställningen under rådande pandemi inneburit. Det systematiska kvalitetsarbetet har upprätthållits och Nacka har haft en kontinuerlig dialog med anordnare och övriga kommuner i regionen för att säkerställa att en återgång till undervisning på plats i klassrumskurser skedde under hösten.

Distansupplägget har dock lett till sämre resultat jämfört med 2019 gällande såväl andel godkända elever som andel elever som avbrutit studierna. Från och med mitten av oktober är Nacka vuxenutbildning, liksom de flesta andra kommuner i länet, tillbaka till ordinarie utbud och upplägg.

Storsthlm genomför varje år en länsövergripande enkätundersökning som vänder sig till elever i den kommunala vuxenutbildningen. Elever som studerar i Nackas kommunala vuxenutbildning är generellt sett nöjda med sin utbildning.

Sammantaget har kommunens vuxenutbildning fortsatt en god kvalitet och goda resultat gällande betygsresultat och avbrott.

INLEDNING

KVALITETSANALYSENS SYFTE OCH INNEHÅLL

Årets kvalitetsanalys omfattar all utbildning i Nacka, från förskola till vuxenutbildning. Syftet är att ge ansvariga nämnder, andra ansvariga i kommunen och Nackas förskolor och skolor med huvudmän samt anordnare av vuxenutbildning en samlad bild av kvaliteten för barnen och eleverna i förskola, skola och kommunal vuxenutbildning. Även kommuninvånarna i Nacka får genom kvalitetsanalysen en samlad bild av utbildningsverksamheten. Barnen och eleverna är kvalitetsanalysens fokus och utgångspunkt. Kvalitetsanalysen omfattar därför både kommunala och fristående verksamheter i Nacka, från förskola till vuxenutbildning. När det gäller kommunal vuxenutbildning så omfattas de anordnare som Nacka har auktoriserat.

Kvalitetsanalysen baseras på utbildningsnämndens respektive arbets- och företagsnämndens uppföljning och utvärdering, tillsyn och insyn samt information om kundvalet. För varje skolform ges en bild av kvaliteten utifrån olika perspektiv; föräldrars och elevers enkätsvar, rektorers bedömningar samt nationell statistik och annan insamlad statistik. Liksom förra året har även detta år präglats av pandemin och underlagen för kunskapsresultaten är begränsade, till exempel har inga nationella provresultat samlats in. Utbildningsenheten har dock samlat in vissa kunskapsresultat direkt från enheterna och huvudmännen för de kommunala skolorna. Resultatdialoger har genomförts med grundskolerektorerna och kvalitetsuppföljning

har genomförts med förskolorna (enkät) och gymnasieskolorna (samtal). Tillsyn av förskolorna har kunnat genomföras under året liksom till viss del av anordnare av vuxenutbildning. Inga observationer inom Våga visa-samarbetet har kunnat genomföras.

Utbildningsnämnden och arbets- och företagsnämnden är ansvariga nämnder för utbildningsverksamheten i Nacka kommun. Utbildningsnämnden är dock inte huvudman för utbildningen, men har ett ansvar att djupare analysera och förklara resultaten och skillnader inom och mellan enheter i kommunen – från förskola till gymnasieskola. Arbets- och företagsnämnden är ansvarig nämnd och huvudman för den kommunala vuxenutbildningen i Nacka och har som huvudman för utbildningen ett annat ansvar än utbildningsnämnden. Båda nämnderna är på olika sätt ansvariga för uppföljning och utvärdering inom sina respektive områden och ska i och med det bland annat visa upp och belysa olika mått på kvalitet på ett öppet och transparent sätt i enlighet med sina respektive reglementen. Nämnderna ska också säkerställa att informationen inom respektive nämnds ansvarsområde är allsidig och konkurrensneutral. Denna kvalitetsanalys uppfyller såväl kommunfullmäktiges krav som skollagens krav på systematiskt kvalitetsarbete.

Eventuella insatser för ökad måluppfyllelse föreslås i förekommande fall i respektive nämnds tjänsteskrivelse till ärendet om kvalitetsanalysen.

FÖRSKOLAN OCH PEDAGOGISK OMSORG

MÅLUPPFYLLELSE – KOMMUNENS MÅL FÖR FÖRSKOLAN

Liksom tidigare år är måluppfyllelsen för förskolans indikatorer mycket god. De flesta indikatorer når målvärdet och de tre som inte gör det kommenteras nedan.

Föräldrarna är mycket nöjda med verksamheten på deras barns förskolor, vilket den årliga enkätundersökningen visar. Men de flesta av Nackas jämförelsekommuner har också mycket nöjda föräldrar och skillnaden mellan kommunerna vad gäller andel föräldrar som kan rekommendera sin förskola handlar ibland om decimaler. Nacka placerar sig på plats fyra bland jämförelsekommunerna och når därmed inte målet.

Av Nackas 97 förskolor (vid mätillfället) var det elva som inte uppnådde utbildningsnämndens mål att minst 20 procent av personalen ska vara legitimerade förskollärare. Utbildningsnämndens mål att 95 procent av förskolorna ska ha det, blev därmed inte uppfyllt.

Ett av de globala målen som antogs i Agenda 2030¹ är att säkerställa en inkluderande och likvärdig utbildning av god kvalitet och främja livslångt lärande för alla. Ett sätt att följa upp målet för förskolan är hur stor andel av Nackas barn i åldern 1–5 år som är inskrivna i förskola. Målet är inte riktigt uppfyllt².

På grund av pandemin har observationerna inom Våga visa-samarbetet fått ställas in och det finns därför inget ut-

MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA

Nackas förskolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner	Utfall 2021	Mål 2021
◆ Bland de tre bästa kommunerna i enkätundersökningen när det gäller andel föräldrar som är nöjda med sin förskola	Plats 4	Plats 1–3

ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA

Alla förskolor i Nacka håller hög kvalitet	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel förskolor som har minst 80 procent nöjda föräldrar	95%	95 %
◆ Andel förskolor som har minst 20 procent förskollärare (avser 2020 års statistik)	88 %	95 %
Alla förskolor är goda miljöer för utveckling och lärande	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel föräldrar som anser att barnet är tryggt i förskolan	96 %	95 %

STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT

Föräldrar har stora valmöjligheter vid val av förskola	Utfall 2021	Mål 2021
● Det finns möjlighet till plats i förskolan i varje kommunal del	Ja	Ja

BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA

Alla barn stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel föräldrar som upplever att verksamheten är stimulerande	96 %	95 %
● Andel föräldrar som anser att deras barns tankar och intressen tas tillvara	85 %	85 %
◆ Andel barn 1–5 år inskrivna i förskola	85 %	87 %
- Bedömning av målområdet utveckling och lärande i Våga Visa-observationerna de två senaste åren	Ej aktuellt	3,3

¹ Vid FN:s toppmöte den 25 september 2015 antog världens stats- och regeringschefer 17 globala mål och Agenda 2030 för hållbar utveckling. Världens länder har åtagit sig att från och med den 1 januari 2016 fram till år 2030 leda världen mot en hållbar och rättvis framtid.

² Från och med år 2022 ändras indikatorn till att gälla barn 3–5 år som går i förskola eller pedagogisk omsorg. Barnen i den åldersgruppen har rätt till förskola för sitt eget behov 525 timmar per år.

fall för indikatorn som mäter läroplansområdet utveckling och lärande.

KVALITETSUPPFÖLJNING MED REKTORER OM FÖRSKOLAN

Under hösten genomfördes en enkätundersökning till förskolans rektorer om deras verksamhet. Det som i huvudsak framkom beskrivs kortfattat under respektive område nedan.

Läroplanens områden

Rektorerna fick göra en självskattning på en fyrgradig skala om hur väl de anser att deras förskola uppfyller läroplanens intentioner. Generellt sett skattade rektorerna verksamheten högt. De områden de ansåg att de inte i lika hög utsträckning kunde instämma i gällde områdena övergångar och samverkan (till andra skolformer) samt uppföljning, utvärdering och utveckling.

Förskolorna arbetar planerat med området normer och värden och barns trygghet. Pedagogerna undervisar till exempel om allas lika värde och rättigheter utifrån barnkonventionen. De har ett medvetet och gemensamt fokus på dessa frågor. Pedagogerna stimulerar och utmanar barnen genom ett nyfiket och utforskande arbetssätt och rektorerna framhåller pedagogernas höga kompetens. Pedagogerna observerar barngruppen och samtalar med barnen som en del av utvärderingen av undervisningen. Rektorerna nämner barnråd som exempel på ett sätt för barnen att påverka sin vardag på förskolan.

De flesta rektorer tycker att övergångar och samverkan fungerar väl, men det finns också de som tycker att området behöver utvecklas. Rektorerna anser generellt att de lyckas väl med uppföljning, utvärdering och utveckling, till exempel det systematiska kvalitetsarbetet och de kommunala förskolorna nämner kvalitetsdialoger som en framgångsfaktor. Med det finns också rektorer som tycker att de i mindre utsträckning lyckas väl med uppdraget, till exempel genom att ange att det krävs bättre systematik och att de behöver utveckla utbildningsuppdraget.

Likvärdighet inom förskolorna

Rektorerna framhåller som sagt sin personals kompetens och att den är tillräckligt god för att upprätthålla en god kvalitet för barnen. Personalen kompetensutvecklas, till exempel finns det program för barnskötare att vidareutbildas till förskollärare. Något som också nämns är pedagogiska forum i vilka arbetsgruppen reflekterar över verksamheten.

På några förskolor menar rektorerna att verksamhetens kvalitet skiljer sig åt mellan avdelningarna. Det pågår dock ett arbete för att minska skillnaderna, till exempel genom

samarbete och kollegialt lärande mellan avdelningarna och tidigare nämnda kvalitetsdialoger på de kommunala förskolorna.

Rektorerna anser generellt att verksamheten i hög utsträckning stödjer utveckling och lärande för barn i behov av särskilt stöd. Det finns utarbetade rutiner, personalen får handledning, det finns specialpedagogisk kompetens att tillgå, förskolan gör anpassningar i miljön och observationer görs i barngruppen.

Det område som rektorerna i lägre utsträckning har skattat högt är hur verksamheten stödjer barn med annat modersmål än svenska. Flera rektorer anger att förskolorna använder sig av digitala bibliotek som ett sätt att stödja språkutvecklingen hos barnen. Pedagogerna försöker också fånga upp barns olika kulturer och traditioner genom att till exempel sjunga och prata på barnens modersmål. Men flera rektorer anger att förskolorna kan bli bättre på området. Många förskolor har också använt sig av statsbidraget för språkutvecklande insatser för att stärka arbetet.

Pandemins påverkan i förskolan

Två av tre rektorer anser att verksamhetens kvalitet för barnen i låg utsträckning har påverkats av pandemin. De rektorer som anser att påverkan har varit ganska hög respektive mycket hög menar att personalfrånvaro har gjort att det har varit mer fokus på omsorg än på utbildning och undervisning. Det har varit svårt att få tag i vikarier och föräldrarnas besök i verksamheten har begränsats, vilket i sin tur lett till att föräldrarna inte blivit så insatta i den dagliga verksamheten. Men att det har varit svårigheter innebär inte att kvaliteten har påverkats, utan det är förutsättningarna för verksamheten som har varit krävande. Arbetet med barnen har varit i fokus och annat, som till exempel tid för reflektion, har fått stå tillbaka. Förskolorna anpassade sin verksamhet till förutsättningarna, som exempel anges att utepedagogiken har utvecklats. Andra positiva förändringar som nämns är att små barngrupper har genererat arbetsro för barn och vuxna och den digitala kommunikationen med föräldrarna har utvecklats.

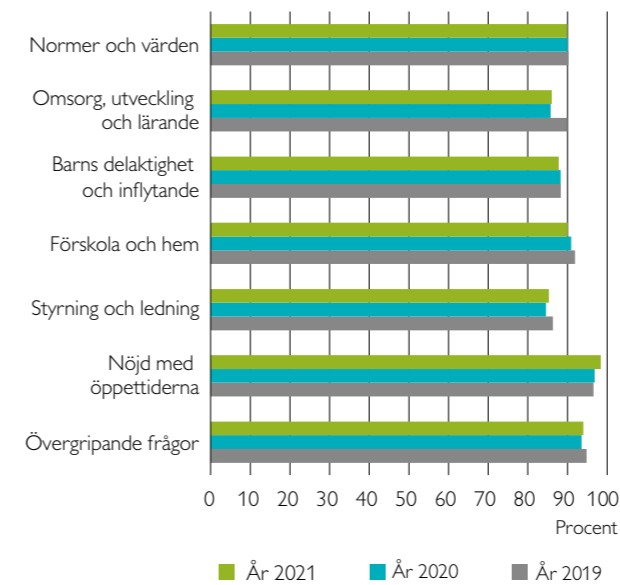
FÖRÄLDRARS ENKÄTSVAR I FÖRSKOLAN

Förskolan är, liksom tidigare år, den skolform som högst andel svarande är nöjda med. Föräldrarna anser i mycket hög utsträckning att deras barn trivs och är trygga på förskolan liksom att verksamheten är stimulerande.

De områden som lägst andel föräldrar instämmer i är information om hur barnen utvecklas, följt av att förskolan ger dem möjlighet att diskutera hur deras barn ska stödjas på bästa sätt. Närmare var tredje förälder vet inte om förskolan arbetar för att utveckla barnens digitala kompetens.

Nedanstående diagram visar utveckling över tid för respektive område i enkäten. Normer och värden har minst förändringar. Nio av tio föräldrar instämmer årligen i enkätens påståenden som rör trygghet och trivsel. Omsorg, utveckling och lärande har minskat med cirka fyra procentenheter jämfört med år 2019, men är på samma nivå som år 2020. Övriga områden har mindre förändringar över tid.

Figur 1. Andel föräldrar som instämmer i enkätens olika påståenden per läroplansområde/enkätområde åren 2019–2021.

FÖRÄLDRARS ENKÄTSVAR I PEDAGOGISK OMSORG

Verksamheten inom pedagogisk omsorg bedöms alltid högt av föräldrarna. Föräldrarna instämmer till hundra procent i flera av enkätens påståenden. Ett påstående sticker dock ut. Nästan var fjärde förälder vet inte om verksamheten utvecklar barnens digitala kompetens och det är också enkätens enda påstående som en liten andel föräldrar har uttryckt att det stämmer inte alls. En liten andel föräldrar tycker att det stämmer ganska dåligt att verksamhetens öppettider passar deras familjer.

TILLSYN OCH INSYN AV FÖRSKOLOR OCH TILLSYN AV PEDAGOGISK OMSORG

Under året har tillsyn gjorts på 46 fristående förskolor samt hos en anordnare av pedagogisk omsorg. Det gjordes också 25 insynsbesök på kommunala förskolor. På två nystartade fristående förskolor gjordes förstagångstillsyn och på en förskola gjordes en uppföljning av förra årets tillsyn.

Flest antal anmärkningar och påtalade brister finns inom de tillsynsområden som innefattar den pedagogiska lek- och lärmiljön. Främst innebär det att förskolorna måste utveckla lek- och lärmiljön så att den stödjer undervisningen i större omfattning och att barnen får ett större inflytande i verksamheten. För att kunna erbjuda en innehållsrik och inbjudande miljö som stimulerar och utmanar barns utveckling och lärande behöver det finnas ett tillräckligt stort utbud av tillgängligt, utmanande och inspirerande material.

Även tillsynsområdena gällande det systematiska kvalitetsarbetet får flera anmärkningar och påtalade brister. Det kan handla om att det systematiska kvalitetsarbetet är otydligt på huvudmanna- och/eller enhetsnivå och att dokumentationen är otillräcklig eller saknas. Vanligt är att det saknas tydliga kopplingar till verksamhetens resultat och målpåfyllelse i de analyser som görs.

Tabellen nedan visar hur många anmärkningar eller förelägganden som tilldelades utifrån konstaterad brist eller allvarlig brist per tillsynsområde och som måste åtgärdas, samt hur många av dessa som åtgärdats vid årets slut.

Tabell 1. Anmärkningar och föreläggande utifrån tillsyn och insyn på Nackas förskolor och i pedagogisk omsorg, år 2021. Utifrån skollagens krav samt Nackas generella och specifika auktorisationsvillkor.

Tillsynsområde	Anmärkning – brist	Föreläggande – allvarlig brist	Därav åtgärdade brister
Huvudmans rapportering av händelser som är av större betydelse, t.ex. avseende ekonomi och förändringar i org.	1		
Lärmiljö	23		6
Systematiskt kvalitetsarbete	15		6
Ägar- och ledningsprövning		2	2

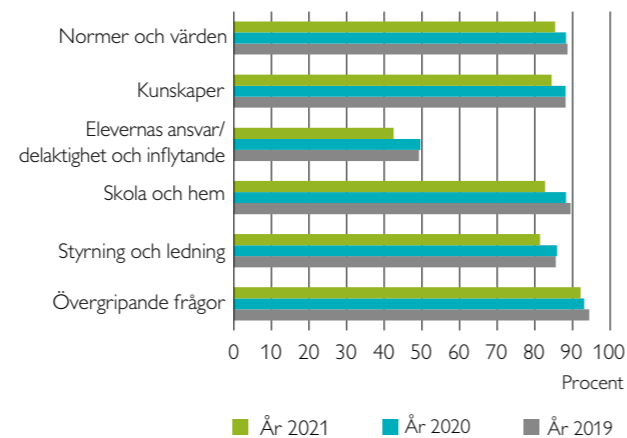
FÖRSKOLEKLASSEN

FÖRÄLDRARS ENKÄTSVAR

Föräldrar till barn i förskoleklassen är till stor del mycket nöjda med verksamheten enligt enkätundersökningen. För ungefär hälften av enkätens påstående kan minst nio av tio föräldrar instämma i dessa. Barnen trivs, de blir stimulerade och är trygga med mera. Men liksom för förskolans föräldrar är förskoleklassbarnens föräldrar minst nöjda med informationen om hur deras barn utvecklas. Hälften av föräldrarna vet inte om barnen är med och planerar sitt eget skolarbete.

Årets enkätresultat för förskoleklassen är på flera områden markant lägre än tidigare år, vilket nedanstående diagram illustrerar. Svarefrekvensen för denna svarsgrupp är mycket lägre i år än tidigare, vilket kan ha betydelse för resultatet.

Figur 2. Andel föräldrar med barn i förskoleklassen som instämmer i enkätens påstående per läroplans-/ enkätområde åren 2019–2021

GRUNDSKOLAN

MÅLUPPFYLLELSE – KOMMUNENS MÅL FÖR GRUNDSKOLAN

Av grundskolans tolv indikatorer har målen för fem uppnåtts. Indikatorn om bedömning av målområdet kunskaper i Våga visa-observationer har inte kunnat mätas. De indikatorer som mäter elevresultat är uppfyllda, till exempel när nio av tio elever kunskapskraven i alla ämnen i årskurs 9 och Nacka är på sjunde plats av samtliga kommuner i landet vad gäller det måttet. Det genomsnittliga meritvärdet är högt.

Positivt är också att nio av tio elever får plats på den skola de valt i första hand. Några av indikatorerna har utfall som är nära målvärdet, till exempel andel elever som är trygga i skolan, medan ett par andra är längre ifrån. Det är framför allt indikatorn som mäter elevernas motivation som är långt ifrån målvärdet. Indikatorn som avser bedömning av målområdet kunskaper i Våga Visa-observationer de två senaste åren har inte kunnat mätas på grund av att få observationer gjorts under perioden.

MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA

Nackas skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner	Utfall 2021	Mål 2021
● Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i år 9	Plats 7	Plats 1–10
◆ Bland de tre bästa kommunerna i enkätundersökningen när det gäller andel elever som är nöjda med sin skola	4	Plats 1–3
Alla elever klarar skolan inom avsedd tid	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel elever som når kunskapskraven i alla ämnen i år 9	90 %	90 %

ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA

Andel elever som fått plats på den skola de valt i första hand	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel skolor som har minst 80 procent nöjda elever	76 %	75 %
■ Andel skolor som har positiv salsavvikelse både vad gäller meritvärde och andel som nått kunskapskraven i alla ämnen	62 %	80 %
Alla skolor är goda miljöer för utveckling och lärande	Utfall 2021	Mål 2021
◆ Andel elever som är trygga i skolan	89 %	95 %

STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT

Föräldrar och elever har stora valmöjligheter vid val av skola	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel elever som fått plats på den skola de valt i första hand	91 %	90 %

BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA

Alla elever utvecklas maximalt	Utfall 2021	Mål 2021
◆ Andel elever i år 9 som blir behöriga till gymnasieskolan	95 %	97 %
● Genomsnittlig betygsnivå (år 9)	267	265
Alla elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Utfall 2021	Mål 2021
◆ Andel elever som - tycker det är roligt att lära sig saker (år 3) - anser att undervisningen motiverar till att vilja lära sig mer (år 6 och 8)	60 %	70 %
◆ Andel elever som anser att de har inflytande på skolarbetet (arbetsätt, arbetsformer och undervisningens innehåll)	69 %	70 %
Bedömning av målområdet kunskaper i Våga Visa-observationer de två senaste åren	-	3,3

Av Nackas 13 grundskolor med årskurs 9 har åtta skolor positiv avvikelse i SALSA³ vad gäller båda resultatmått; andel elever som klarat kunskapskraven i alla ämnen samt meritvärdet. Det innebär att målvärdet för denna indikator är långt ifrån målvärdet.

ELEVERNAS MÅLUPPFYLLELSE

Lågstadiet

I lågstadiet finns nationella kunskapskrav för godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1. I årskurs 3 finns detta för ämnena svenska, matematik samt de naturvetenskapliga och samhällsorienterande ämnena. Utbildningsenheten har sedan år 2020 följt upp elevernas måluppfyllelse i såväl årskurs 1 som årskurs 3 (ämnena svenska och matematik), det vill säga andelen elever som uppnått den godtagbara kunskapsnivån i läsförståelse respektive svenska och matematik. Det finns dock ingen offentlig statistik, varför ingen jämförelse kan göras med andra kommuner, länet eller riket.

Årskurs 1 – Läsförståelse

Av Nackas elever i årskurs 1 har drygt 93 procent uppnått kunskapskravet i läsförståelse, vilket är ett mycket bra resultat. Av de 30 skolor som rapporterat in resultat ligger 17 över genomsnittet. Tre skolor har lägre resultat än 75 procent.

Årskurs 3 – Svenska och matematik

Liksom resultaten i årskurs 1 är resultaten i svenska för eleverna i årskurs 3 mycket goda. Knappt 94 procent av

eleverna har uppnått kunskapskraven i svenska och 17 av de 31 skolorna ligger över genomsnittet. I matematik är genomsnittet något lägre, knappt 93 procent och 18 av skolorna ligger över genomsnittet. För båda ämnena är det samma två skolor som har lägre resultat än 75 procent.

Mellanstadiet

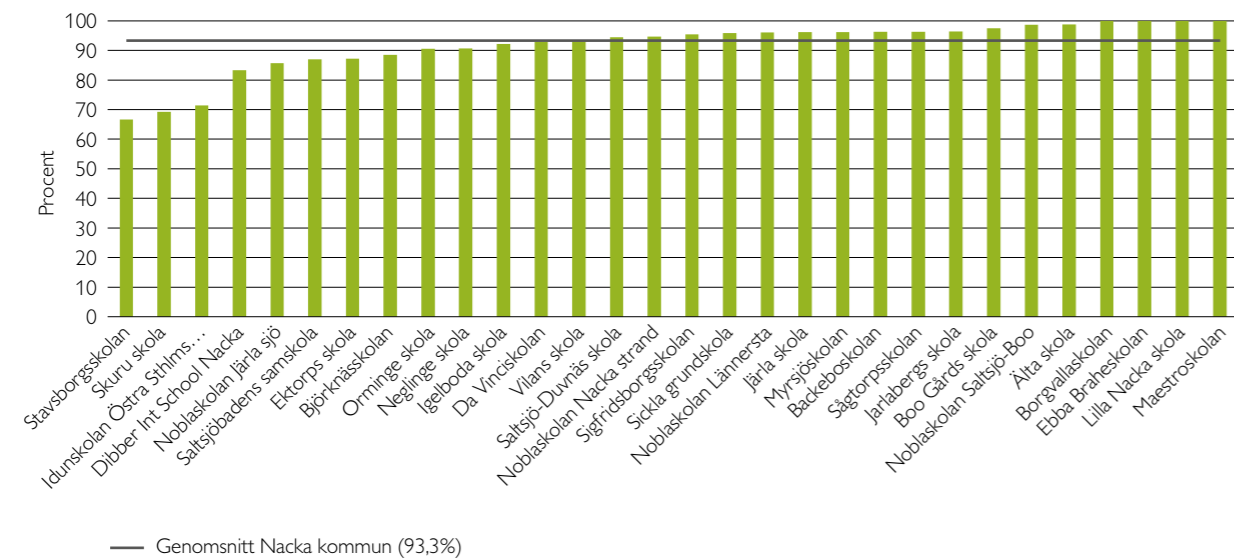
Eleverna erhåller betyg för första gången i årskurs 6. Betygsresultaten i denna årskurs är inte fullt ut jämförbara mellan skolor eftersom antalet ämnen kan variera, liksom om block- eller ämnesbetyg ges i de naturvetenskapliga respektive samhällsvetenskapliga ämnena. Efter att utbildningsenheten i så stor utsträckning som möjligt tagit hänsyn till dessa skillnader redovisas varje år elevernas genomsnittliga betygspoäng. Motsvarande resultat publiceras dock inte i den offentliga statistiken, varför någon jämförelse med andra kommuner, länet eller riket inte är möjlig. En genomsnittlig betygspoäng om 10,0 motsvarar att lägsta godtagbara kunskapsnivå, betyget E, uppnåtts i alla ämnen. Den högsta möjliga nivån är 20,0 och motsvarar högsta betyget, A, i alla ämnen.

Årskurs 6 – Genomsnittlig betygsnivå

På kommunnivå är det små skillnader från år till år i genomsnittlig betygspoäng i årskurs 6. Såväl år 2021 som 2020 var betygssnittet i Nacka 14,9 betygspoäng medan det var 14,6 år 2019.

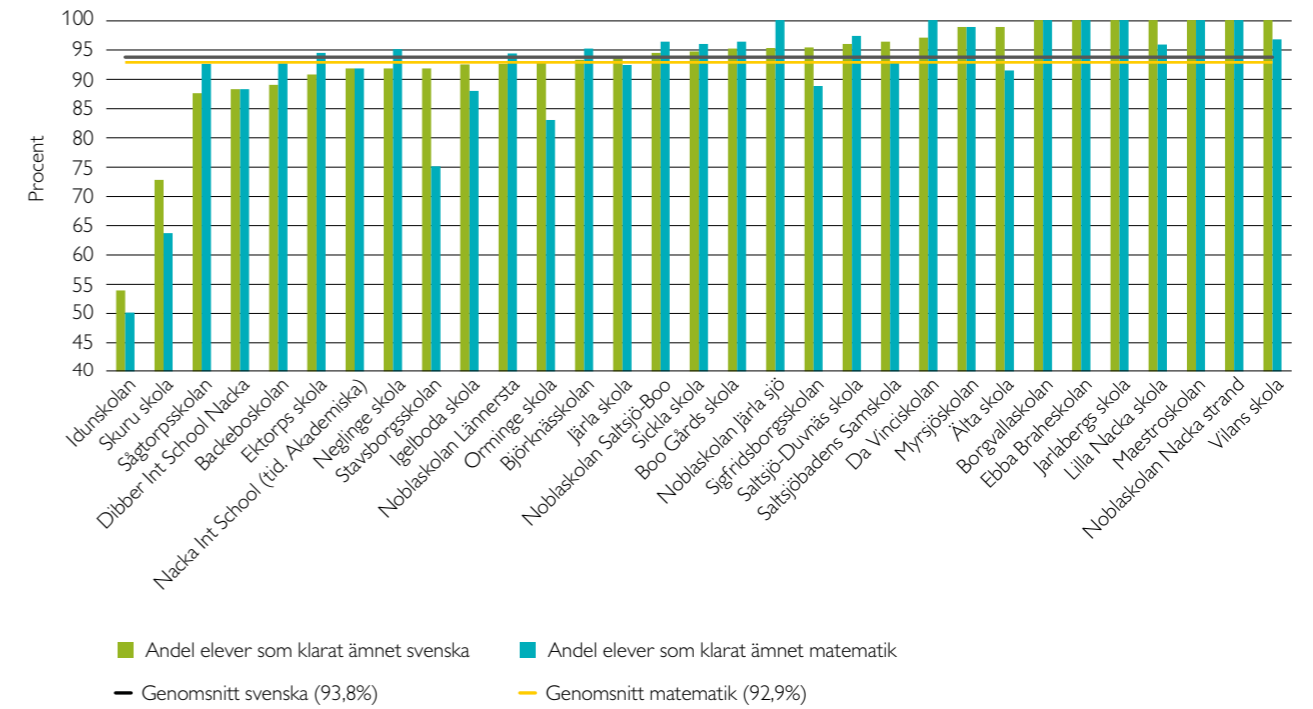
Vid hälften av skolorna var år 2021 elevernas genomsnittliga betygspoäng motsvarande eller högre än genomsnittet i Nacka kommun. På skolnivå varierade betygsnivån från 11,6 till 16,3 betygspoäng.

Figur 3. Andel (%) elever som uppnått det nationella kunskapskravet i läsförståelse årskurs 1, år 2021

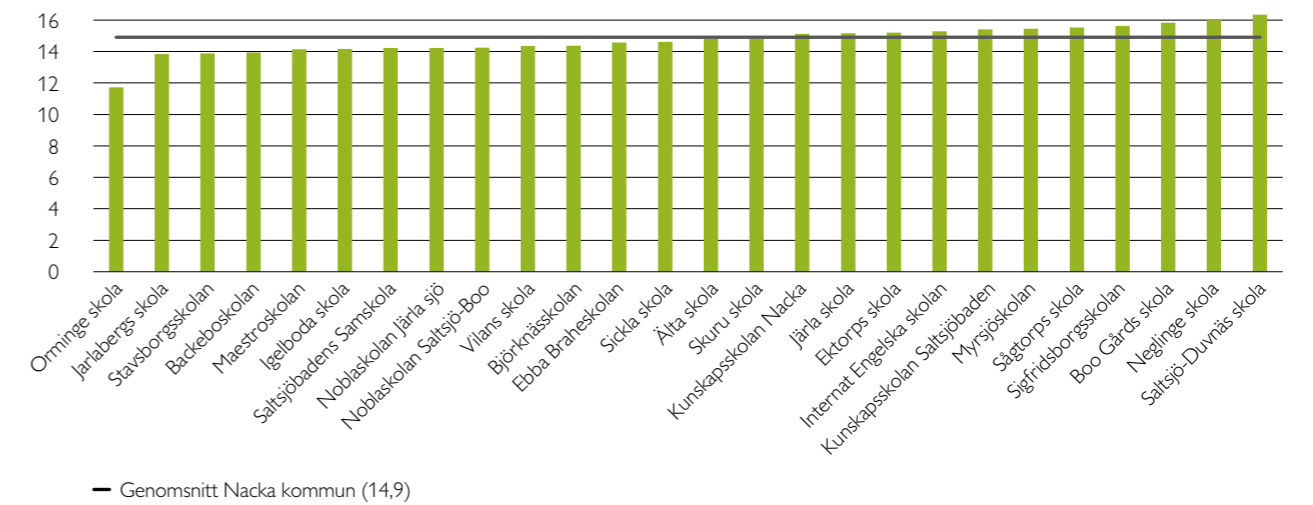

3 Skolenheters resultat av slutbetygen i årskurs 9 med hänsyn till elevsammansättningen

Figur 4. Andel (%) elever i Nackas grundskolor som uppnått de nationella kunskapskraven i ämnet svenska eller svenska som andraspråk respektive matematik i årskurs 3, år 2021. Observera att skalan inte börjar på noll.

Figur 5. Elevernas genomsnittliga betygspoäng i årskurs 6, år 2021. Betygspoäng som motsvarar godkänd nivå E i alla ämnen motsvarar 10,0 och högsta betygsnivå A i alla ämnen 20,0.

Högstadiet

Alla elever ska klara alla ämnen, det vill säga uppnått minst de grundläggande kunskapskraven som motsvaras av betyget E i grundskolans 17 ämnen⁴. Utöver detta är uppdraget att alla elever ska ges möjlighet att utvecklas så långt möjligt i förhållande till de nationella kunskapskraven i varje ämne, där maximal nivå motsvaras av betyget A.

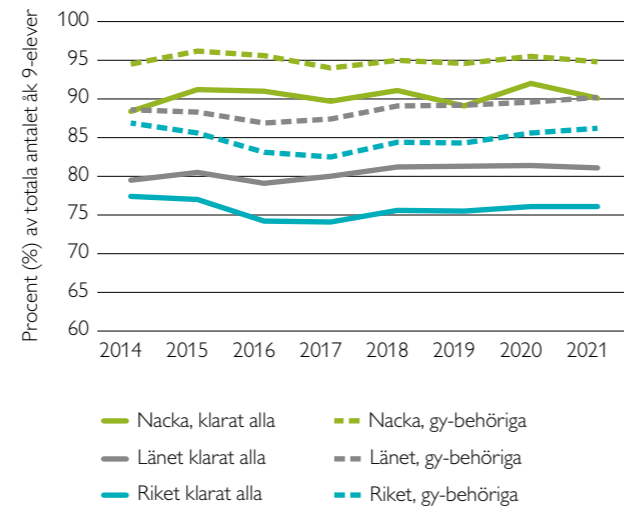
Årskurs 9 – Slutbetyg

Nio av tio elever hade klarat alla ämnen när de erhöll slutbetyg vid läsårets slut, vårterminen 2021, och 95 procent hade uppnått behörighet till ett nationellt program i gymnasieskolan. Andelen elever som klarat alla ämnen var den sjunde högsta nivån sett till landets alla kommuner. I Nacka innebar det dock en viss nedgång, med två procentenheter, jämfört med året innan. Sett över längre tid handlar det om en relativt stabil hög nivå, där det förekommer mindre variationer från år till år. Gymnasiebehörigheten uppvisar samma mönster. En hög nivå som är marginellt lägre än året innan men "inom ramen" för den variation som finns över tid och som håller sig stabilt omkring 95 procent.

Resultaten tyder alltså inte på någon märkbar "utbildningsskuld" under tiden med pandemi. Rektorer har också i resultatdialogerna framhållit att fokus har varit på elever i årskurs 9. Det är små skillnader från år till år. Generellt är den genomsnittliga resultatnivån i Nacka hög, vilket också bör förväntas givet bland annat en hög utbildningsnivå i befolkningen. I Nacka är den höga gymnasiebehörigheten över tid (ca 95 procent) förenlig med också en stabilt hög andel elever som klarar alla ämnen (ca 90 procent), vilket är positivt. I länet och riket är denna skillnad mer betydande och uppgick exempelvis år 2021 till 10 procentenheter i riket (86 procent gymnasiebehöriga jämfört med 76 procent som klarat alla ämnen).

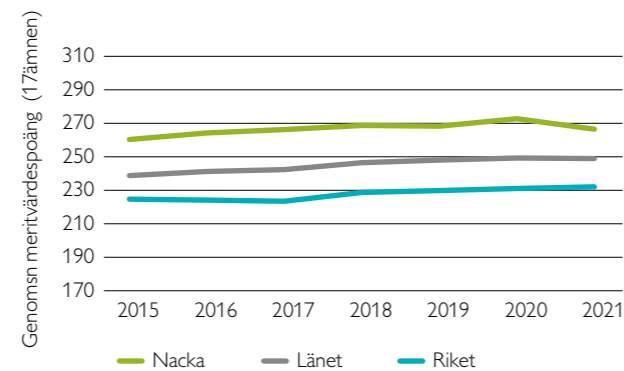
Fem procent (78 elever) av samtliga åk 9-elever i kommunen med slutbetyg läsåret 2020/21 uppnådde inte gymnasiebehörighet. Det var lika många flickor som pojkar som inte blev gymnasiebehöriga. Andelen åk 9-elever som hade låga resultat i meningen att de inte uppnått 170 meritvärdespoäng när de lämnade grundskolan uppgick till sex procent (91 elever). Av dessa var 48 procent flickor och 52 procent pojkar.

Figur 6. Andel elever med slutbetyg från årskurs 9 som klarat alla ämnen samt andel elever som uppnått gymnasiebehörighet i Nacka, länet och riket, 2014–2021 (procent). Observera att skalan inte börjar på noll.

Det genomsnittliga meritvärdet har under de senaste sju åren varierat mellan 260 och 273 meritvärdespoäng, se nedanstående figur. Förra året var meritvärdespoängen 273 men den har i år sjunkit till 267, vilket är i nivå med de föregående årens resultat. Liksom i Nacka har meritvärdet varierat i länet och riket under denna tidsperiod och en gradvis ökning av meritvärdet kan konstateras. Nackas meritvärde är dock markant högre jämfört med både Stockholms län och riket.

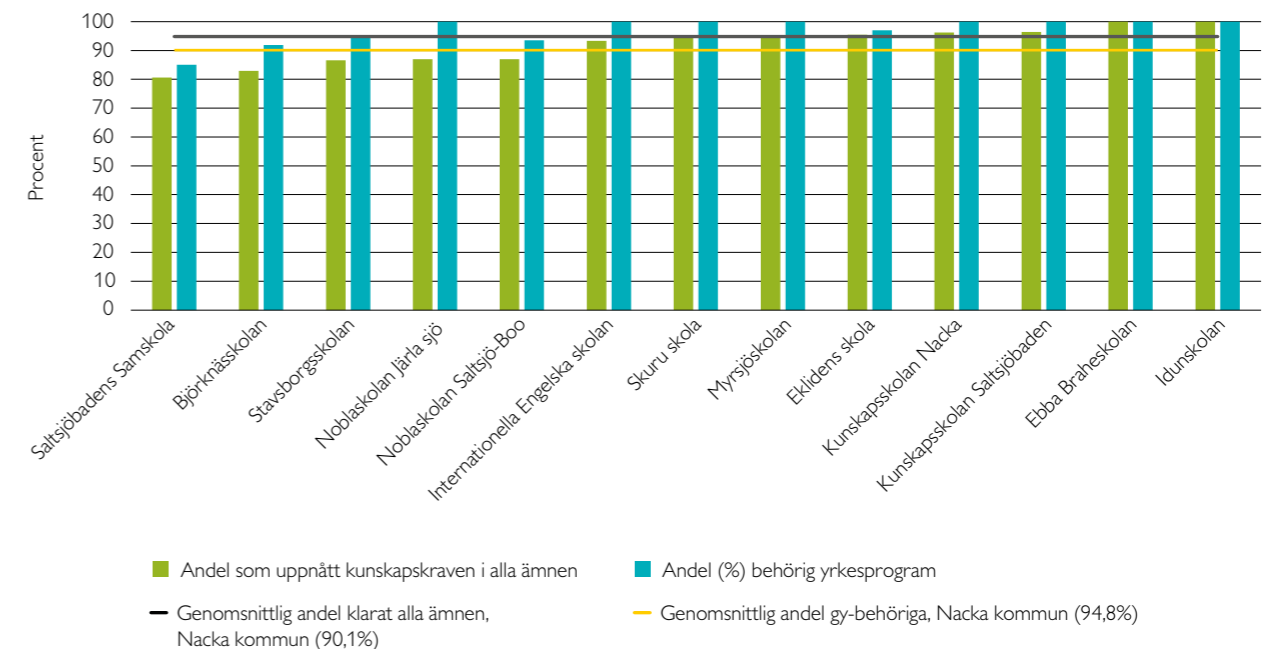
Figur 7. Genomsnittligt meritvärde (17 ämnen) i Nacka, länet och riket, 2014–2021. Observera att figuren inte utgår från noll utan från nivån 170 meritvärdespoäng som motsvarar betyget E i alla ämnen.

Nedanstående figur illustrerar skillnader i resultat mellan skolorna avseende resultatmåttan andel elever i årskurs 9 som klarat alla ämnen respektive andel elever som uppnått

Figur 8. Andel elever med slutbetyg från årskurs 9 som klarat alla ämnen samt andel elever som uppnått gymnasiebehörighet vid åk 9-skolor i Nacka, år 2021 (procent).

⁴ Bild, biologi, engelska, fysik, geografi, hem- och konsumentkunskap, historia, idrott och hälsa, kemi, matematik, moderna språk, musik, religionskunskap, samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk samt teknik.

gymnasiebehörighet. Resultaten skolor emellan varierar med som mest cirka 20 procentenheter för det förstnämnda måttet och med cirka 15 procentenheter för det andra.

Årskurs 9 – Skillnader i måluppfyllelse för olika elevgrupper

En jämförelse av de genomsnittliga kunskapsresultaten i Nacka för olika elevgrupper, se nedanstående figur, visar att skillnaderna flickor och pojkar emellan är små, framför allt vad gäller andel som klarat alla ämnen och gymnasiebehörighet. I det senare fallet har pojkarna något högre behörighet till gymnasieskolan, medan flickorna lämnar grundskolan med något högre genomsnittlig betygsnivå än pojkarna (en skillnad om 20 meritvärdespoäng).

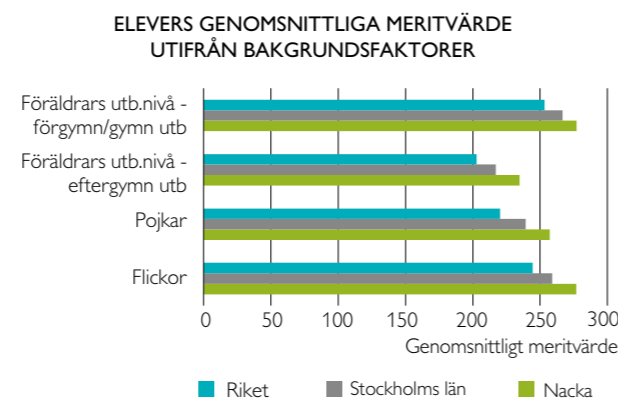
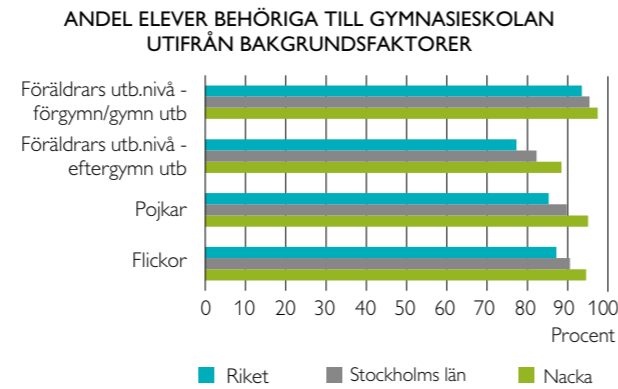
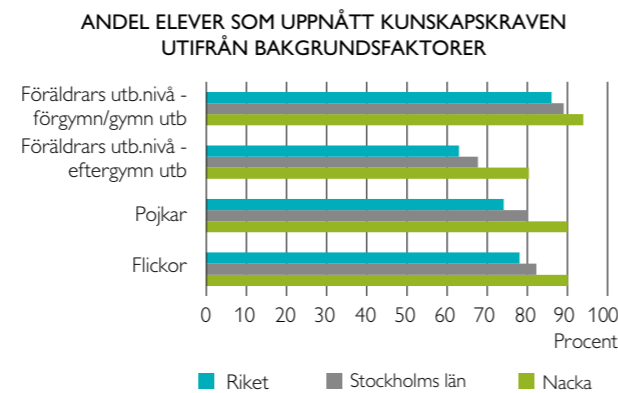
Skillnaderna är betydligt större om jämförelse görs av elevgrupper med utgångspunkt från föräldrarnas högsta utbildningsnivå. Skillnaderna mellan elevgrupper i Nackas åk 9-skolor är genomgående mindre inom gruppen skolor med fristående huvudmän, jämfört med gruppen kommunala skolor.

Uppdraget för skolan är att ge alla elever förutsättningar att klara alla ämnen, oavsett elevens bakgrund. Även om alla Nackas elever inte klarar kunskapskraven i alla ämnen visar jämförelsen med Stockholms län och riket att Nacka har jämförelsevis goda resultat. I figuren nedan jämförs den genomsnittliga resultatnivån år 2021 i Nacka med länet och riket, vilket visar det vanliga mönstret av högre

genomsnittliga resultat i Nacka jämfört med i Stockholms län och framför allt riket, oavsett vilken elevgrupp som studeras. Till exempel är det 80 procent av eleverna med föräldrar vars högsta utbildningsnivå är grund- eller gymnasieskola som klarar alla ämnen i Nacka, jämfört med 68 procent i Stockholms län och 63 procent i riket.

Figur 9. Resultat för elever i årskurs 9, utifrån bakgrundsfaktorerna kön respektive föräldrars högsta utbildningsnivå. Jämförelse med Stockholms län och riket, år 2021

Förädlingsvärden – skolors betydelse för elevers måluppfyllelse

Förädlingsvärden är mått baserade på en statistisk modell, regressionsanalys. Syftet är att fånga skolans insats för elevernas resultat efter det att hänsyn tagits till annat som kan påverka resultaten såsom skillnader i elevernas tidigare kunskapsresultat, föräldrars utbildningsnivå och andra bakgrundsfaktorer.

Enligt de förädlingsvärden som under året beräknats för Nacka kommun och som avser ett genomsnitt av meritvärdespoängen för betygen i årskurs 9 för ämnena engelska, svenska och matematik⁵, är Nackas förädlingsvärde högre än rikets, medan skillnaderna i förädlingsvärde vid jämförelse med Stockholms län inte är statistiskt signifikant.

Nästan alla skolor i Nacka har positiva förädlingsvärden i engelska, matematik och svenska. Samtidigt är spännvidden stor. Ett par skolor presterar bra i alla tre ämnen, några skolor har varierande värden mellan ämnena och en skola har mindre bra värden i alla tre ämnen.

Förädlingsvärden är ett komplement till andra resultatmått och kan vara värdefullt för skolorna att ta del av. Förädlingsvärden är ett sätt att belysa hur väl skolan klarar det kompensatoriska uppdraget och också likvärdighet i resultat mellan ämnen. Förädlingsvärdena tar ingen hänsyn till hur väl skolorna arbetar med betyg och bedömning.

RESULTATDIALOGER MED REKTORER

Under hösten har utbildningsenheten genomfört resultatdialoger med samtliga grundskolerektorer i Nacka, både från kommunala och fristående skolor. Nedan redogörs i stora drag vad som framkommit vid samtalen.

En särskild uppföljning har gjorts av elever med låga resultat vilken redovisades till utbildningsnämnden i december och sammanfattas nedan.

Rektorernas slutsatser om elevernas måluppfyllelse

Rektorerna har vid resultatdialogerna lämnat slutsatser gällande elevernas måluppfyllelse generellt och kommenterat specifikt för årskurserna 1, 3, 6 och 9. De främsta faktorerna som majoriteten av rektorerna nämner för en hög måluppfyllelse är betydelsen av bra pedagoger, det systematiska kvalitetsarbetet och att tidigt göra anpassningar för elever som riskerar att inte nå målen. Flera nämner att många av de elever som inte når målen i de lägre årskurserna gör det när de blir äldre. Det beror på de anpassningar som skolan gör men elevens mognadsgrad är också avgörande för elevens möjligheter att nå målen. Några

rektorer anger också att de har ett välfungerande elevhälsoarbete som bidrar till elevernas måluppfyllelse. Vidare nämns att även små klasser och stabila arbetslag påverkar måluppfyllelsen positivt.

Generellt har rektorerna god kännedom om varför en elev inte når målen och anpassningar har gjorts. Orsaker som anges till bristande måluppfyllelse är framför allt elevens kognitiva förmåga, nyanländ, psykisk ohälsa, och i enstaka fall orsaker som inte skolan kan påverka. Vid några skolor har täta lärarbyten påverkat måluppfyllelsen eftersom elevens behov av anpassningar inte upptäckts i tid.

Pandemins påverkan i grundskolan

Rektorerna på Nackas grundskolor anser att pandemin i låg utsträckning har påverkat kunskapsresultaten. På tre av de 34 grundskolorna anser rektorerna att pandemin har haft påverkan, men meritvärdet har ändå höjts på dessa skolor och på två av dem har andel elever som blivit behöriga till gymnasieskolan ökat. För dessa tre skolor lyfts att vissa elever har haft svårigheter att studera hemma, betygsunderlagen har varit färre och såväl elever som personal har haft stor frånvaro.

De framgångsfaktorer som mest lyfts fram av rektorerna är att skolorna har haft en flexibel organisation som kunnat möta utmaningarna och eleverna har erbjudits extra undervisningstid. Annat som lyfts fram är att den digitala kompetensen har varit hög vilket lett till att distansundervisning liksom hybridundervisning har fungerat bra, men det har också varit en utmaning för lärarna. Distansundervisningen har också gynnat elever med vissa svårigheter, till exempel att vistas i större sammanhang. Elever med andra utmaningar och stora stödbehov har kunnat komma till skolan.

Några skolor har haft utmaningar med hög frånvaro för såväl personal som elever.

Likvärdighet inom grundskolorna

Inför resultatdialogerna fick rektorerna för årskurs 9-skolorna ett underlag som presenterade elevresultaten utifrån kön och föräldrars utbildningsbakgrund på skolnivå och samtal fördes om resultatskillnader över lag på skolan, vilket även gjordes med övriga rektorerna. Rektorerna ger en blandad bild men det som kan konstateras är att skolorna arbetar kontinuerligt med uppföljning och analys av resultaten och sätter in adekvata åtgärder där det behövs.

De vanligaste orsakerna till resultatskillnader som nämns, utöver faktorer som kön och socioekonomi, är problematisk frånvaro, skillnader mellan resultat i vissa

⁵ Beräknat utifrån resultaten för läsåren 2017/18, 2018/19 och 2019/20

ämnen (framför allt matematik och NO-ämnen samt praktiska ämnen) och klasser. Även pojkars sämre läs- och skrivutveckling nämns och några rektorer nämner särskilt flickors psykiska ohälsa. Men många rektorer menar också att de har inga större resultatkillnader.

För att förebygga eller åtgärda resultatkillnader arbetar skolorna med kollegialt lärande, fortbildning om betyg och bedömning, sambedömning, ämneslärarsystem, tvåläraresystem, förstelärare, auskultation, specialpedagogisk förhållningssätt, ämneshandledning, resultatdialoger, läxläsning, ”studiestuga” eller ”studieverkstad”, särskilda anpassningar med mera.

Elever med låga resultat

Utbildningsenheten har under hösten följt upp de låga kunskapsresultaten för elever med slutbetyg från grundskolan läsåret 2020/21 genom inhämtande av bakgrundsinformation kring stödinsatser och eventuell frånvaroproblematik från skolorna samt genom resultatdialogerna. Med låga resultat avses dels att gymnasiebehörighet inte uppnåtts, dels att det genomsnittliga meritvärdet understiger 170 meritvärdespoäng som motsvarar uppnående av samtliga grundskolans ämnen.

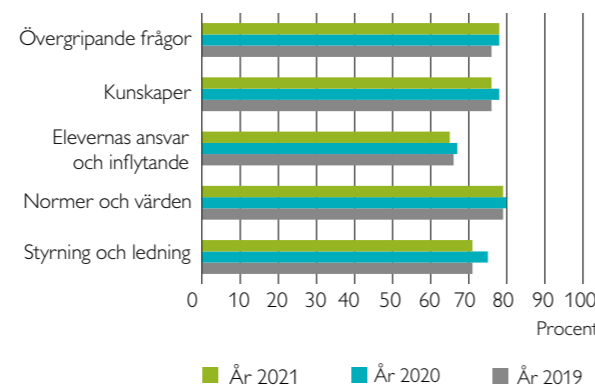
Sammantaget var det fem procent (78 elever) av samtliga åk 9-elever i kommunen med slutbetyg läsåret 2020/21 som inte uppnått gymnasiebehörighet. Det är en relativt låg andel jämfört med riket (14 procent) och Stockholms län (10 procent). Det var lika många flickor som pojkar som inte blev gymnasiebehöriga i Nacka. Andelen åk 9-elever som hade låga resultat i meningen att de inte uppnått 170 meritvärdespoäng när de lämnade grundskolan uppgick till sex procent (91 elever). Av dessa var 48 procent flickor och 52 procent pojkar.

Uppföljningen bekräftar den bild som gavs vid uppföljningen för två år sedan, nämligen att flera skolledningarna upplever stora utmaningar med att ge alla elever förutsättningar att klara gymnasiebehörighet och grundskolans samtliga ämnen. Flera rektorer tar i resultatdialogerna upp att kunskapskraven för grundskolans samtliga 17 ämnen kan vara svåra för alla elever att mäta med. Det kräver ett relativt högt tempo i skolarbetet. Kognitiva svårigheter, social problematik utanför skolan, frånvaroproblematik eller att elever är nyanlända i Sverige kan vara skäl till detta. Frånvaroproblematik utmanar fortfarande, liksom för två år sedan. Ungefär hälften av eleverna med låga resultat har haft hög frånvaro under läsåret. Det är mycket ovanligt att eleverna med låga resultat gått om en årskurs någon gång under sin tid i grundskola.

ELEVERS ENKÄTRESULTAT

Elevenkäten riktar sig till eleverna i årskurserna 3, 6 och 8. Summeras årets resultat skiljer det sig inte nämnvärt från de närmast två föregående åren. Det vanliga mönstret av mer kritiska elever ju äldre de är syns tydligt även i årets enkät. I ett avseende är eleverna i årskurs 8 lika positiva i sina svar som eleverna i årskurs 3. Det gäller enkätens påstående om eleven känner sig trygg i skolan. Svaren tyder också på att trivseln i skolan är högre i årskurs 8 än i årskurs 6. Trivseln, den generella nöjdheten med skolan och lärarna får hög andel positiva svar i alla tre årskurser, medan det i andra änden är enkätens påstående ”skolan gör mig så nyfiken att jag får lust att lära mig mer” som utan jämförelse får lägst andel instämmande-svar i årskurserna 6 och 8.

Figur 10. Andel elever i årskurserna 3, 6 och 8 som instämmer i enkätens påståenden per läroplans-/enkätområde åren 2019–2021

FRITIDSHEMMET

ELEVERS OCH FÖRÄLDRARS ENKÄTRESULTAT

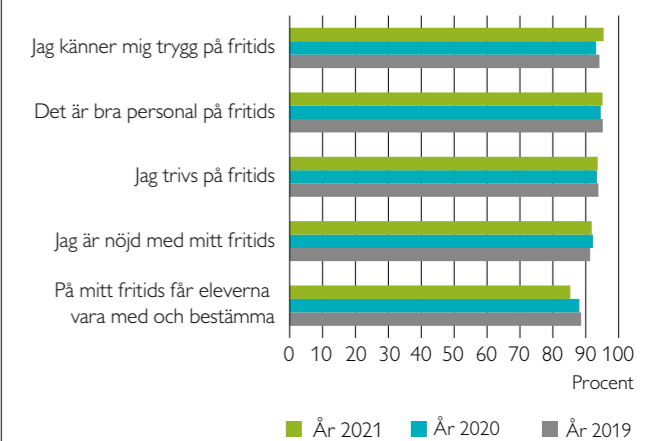
Enkätens påståenden om fritidshemmets verksamhet besvaras av eleverna i årskurs 3 samt av föräldrar till barn i förskoleklass och årskurs 3. Resultaten för föräldrarna redovisas här sammantaget.

Närmare nio av tio föräldrar, 86 procent, med barn i fritidshem är nöjda med verksamheten. De anser framför allt att personalen är kompetent och att verksamheten är stimulerande för barnens sociala utveckling. Men knappt hälften av föräldrarna kan instämma i att de får information från fritidshemmet om barnets utveckling.

Eleverna i årskurs 3 är till stor del nöjda med sitt fritidshem. Fler än nio av tio elever anser att de är trygga och trivs och tycker personalen är bra. Även om en stor andel elever anser att de får vara med och bestämma, är det ändå det påstående om fritidshemmets verksamhet som eleverna till största del inte kan instämma i.

Det är endast mindre förändringar över den senaste treårsperioden i vilken utsträckning eleverna kan instämma i enkätens påståenden om fritidshemmet, med ett undantag. Eleverna tycker i mindre utsträckning än tidigare att de får vara med och bestämma på fritidshemmet. Det är också det påståendet som eleverna i lägst utsträckning kan instämma i.

Figur 11. Andel elever i årskurs 3 som instämmer i enkätens påståenden om fritidshemmet, åren 2019–2021

GYMNASIESKOLAN

MÅLUPPFYLLELSE – KOMMUNENS MÅL FÖR GYMNASIESKOLAN

De fyra indikatorer som mäter gymnasieskolans elevresultat har med ett undantag uppnått målvärdena. Betygspoängen är hög, liksom andel elever som tar gymnasieexamen inom tre år och andel avgångselever med gymnasieexamen. Däremot är målet som mäter andel skolor som har minst 90 procent avgångselever med gymnasieexamen inte uppnått⁶. Sex av nio gymnasieskolor med avgångselever nådde målet. Oavslutade gymnasiestudier har konstaterats i flera studier kunna innebära en risk för framtida arbetslöshet och beroende av försörjningsstöd, samt för utanförskap.

Flera av indikatorerna mäts utifrån Storsthlm's årliga elevenkät och för dessa är måluppfyllelsen sämre, även om Nackas resultat står sig väl i förhållande till länets genomsnittliga resultat. Målet att andel elever som kan rekommendera sin skola i Nacka ska vara över genomsnittet i länet är uppnått. Och även om målet om upplevd trygghet inte är uppnått är det positivt att drygt nio av tio elever känner sig trygga på sin skola.

En indikator som har ett utfall långt ifrån målvärdet mäter elevernas motivation. Drygt fyra av tio elever kan instämma i att undervisningen motiverar till att lära sig mer.

MAXIMALT VÄRDE FÖR SKATTEPENGARNA		
Nackas skolor ska vara i kvalitetstoppen jämfört med andra kommuner	Utfall 2021	Mål 2021
● Bland de tio bästa kommunerna i landet när det gäller betygspoäng	8	Plats 1–10
● Över länets genomsnitt i enkätundersökningen när det gäller andel elever som kan rekommendera sin skola	Ja	Ja
Alla elever som klarar skolan inom avsedd tid	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel elever som tar gymnasieexamen inom tre år	87 %	80 %

ATTRAKTIVA LIVSMILJÖER I HELA NACKA		
Alla skolor i Nacka håller hög kvalitet	Utfall 2021	Mål 2021
■ Andel skolor som har minst 80 procent elever som kan rekommendera sin skola	38 %	50 %
■ Andel skolor som har minst 90 procent avgångselever med gymnasieexamen	67 %	90 %
Alla skolor är goda miljöer för utveckling och lärande	Utfall 2021	Mål 2021
◆ Andel elever som är trygga i skolan	91 %	95 %

BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA		
Alla elever utvecklas maximalt	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel avgångselever som får gymnasieexamen	97 %	95 %
● Genomsnittlig betygsnivå	15,5	15,3
Alla elever stimuleras till nyfikenhet och lust att lära	Utfall 2021	Mål 2021
■ Andel elever som anser att undervisningen motiverar till att lära sig mer	43 %	60 %
◆ Andel elever som anser att de kan påverka arbetssättet under lektionerna	36 %	40 %
- Bedömning av målområdet kunskaper i Våga Visa-observationer de två senaste åren	Ej aktuellt	3,3

⁶ Målvärdet 90 procent motsvaras av drygt åtta gymnasieskolor, vilket innebär att samtliga nio gymnasieskolor måste ha 90 procent avgångselever med gymnasieexamen för att målet ska vara uppfyllt.

Av de åtta gymnasieskolor som deltog i enkätundersökningen ansåg över 80 procent av eleverna vid tre skolor att de kan rekommendera sin gymnasieskola, tre skolor är i närheten av målet medan endast drygt hälften av eleverna vid två skolor kan instämma i detta påstående. Utifrån vad som framkom vid kvalitetssamtalen med rektorerna arbetar skolorna med resultaten och har satt in olika åtgärder som till exempel aktiviteter för att öka trivsel och gemenskap, arbetsron och de arbetar med olika motivationshöjande insatser.

ELEVERNAS MÅLUPPFYLLELSE

Gymnasieskolan har haft stora utmaningar på grund av nedstängningar och övergång till fjärr- och distansundervisning som en följd av de nationella rekommendationerna under pandemin. Skolverket konstaterar i en nyligen släppt rapport att ”Eftersom året har präglats av pandemin kommer vi att behöva göra ytterligare analyser av hur det påverkat betygen. Därför bör betygsresultaten tolkas med försiktighet... I gymnasieskolan kan fjärr- eller distansundervisningen ha gjort det svårare att få in ett allsidigt och tillförlitligt bedömningsunderlag”. En försiktig tolkning bör därför göras även för Nackas resultat. Se vidare

rektorernas kommentarer nedan om måluppfyllelsen och skolornas verksamhet under pandemin.

Nedanstående tabell redovisar resultaten för gymnasieskolor belägna i Nacka⁷. Resultaten varierar stort mellan vissa gymnasieskolor, men förutsättningarna skiljer sig också åt mellan skolorna. En av gymnasieskolorna är enbart inriktad på elever i stort behov av särskilt stöd och en annan är enbart inriktad på lärlingsutbildningar. Populariteten och därmed antagningspoängen för de olika utbildningarna och skolorna skiljer sig också åt. Men trots olikheterna har Nacka totalt sett mycket goda resultat för samtliga tre resultatmått, både i jämförelse med genomsnittet i Stockholms län och i riket.

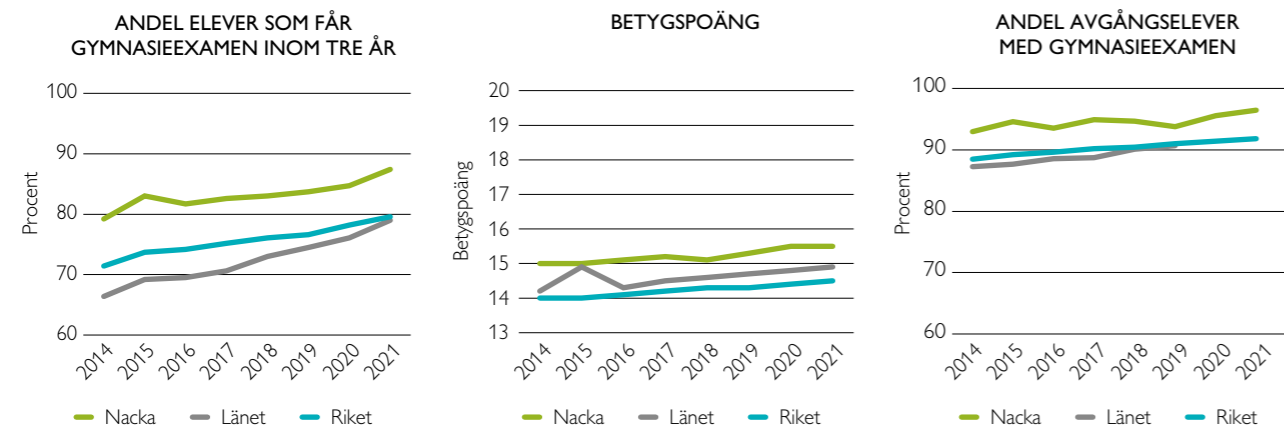
De genomsnittliga betygsresultaten visar på en mycket positiv utveckling över tid och för år 2021 är resultaten på högsta nivå någonsin, undantaget betygspoängen som tangerar förra årets höga nivå, se nedan. Resultaten är högre för Nackas gymnasieskolor i jämförelse med såväl länet som riket. Men även resultaten för länet och riket visar på samma positiva utveckling, vilket nedanstående diagram illustrerar. Men resultatutvecklingen under tiden med fjärr- och distansundervisning bör som tidigare nämnts, tolkas med försiktighet.

Tabell 2. Betygsstatistik per gymnasieskola belägen i Nacka, vt 2021. Nacka gymnasium är från läsåret 2020/21 en enhet och därför finns ingen officiell statistik om genomströmning.

Gymnasieskolor i Nacka	Antal elever	AVGÅNGSELEVER VÅRTERMINEN 2021		
		Andel (%) elever med gymn.ex. inom tre år, nat. program	Andel (%) elever med gymn. examen	Betygspoäng (elever med gy. ex. eller studiebevis)
Designgymnasiet Sickla	72	77	90,3	14,3
Magelungens gymnasium Danvikstull	14	..	92,9	12,2
MediaGymnasiet i Nacka Strand	93	68,6	88,2	14,2
Nacka Enskilda Gymnasium	62	81,5	83,9	14,2
Nacka gymnasium	665	i.u.	99,8	15,9
Praktiska gymnasiet Nacka	64	52,2	85,9	12,5
Rytms gymnasieskola	218	88,7	97,7	16,6
Sjölin's gymnasium Nacka	123	91,1	96,7	15,7
YBC, Young Business Creatives	160	96,2	98,1	15,1
Nacka totalt	1471	87,4	96,5	15,5
Yrkesprogram i Nacka	149	66	92,6	13
Högskoleförb program i Nacka	1322	89,9	97	15,7

⁷ Av de knappt 5 800 eleverna vid gymnasieskolor belägna i Nacka är 41 procent boende i Nacka.

Figur 12. Genomsnittligt betygsresultat för gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket åren 2014–2021

De flesta eleverna vid gymnasieskolor i Nacka, nio av tio, studerar på ett högskoleförberedande program. Tio procent av eleverna vid gymnasieskolor belägna i Nacka studerar på ett yrkesprogram och av dessa är knappt en tredjedel kvinnor att jämföra med nästan hälften av eleverna på högskoleförberedande program. Andel elever med utländsk bakgrund som studerar på ett yrkesprogram är 14,5 procent, medan motsvarande andel på högskoleförberedande program är 10,7 procent.

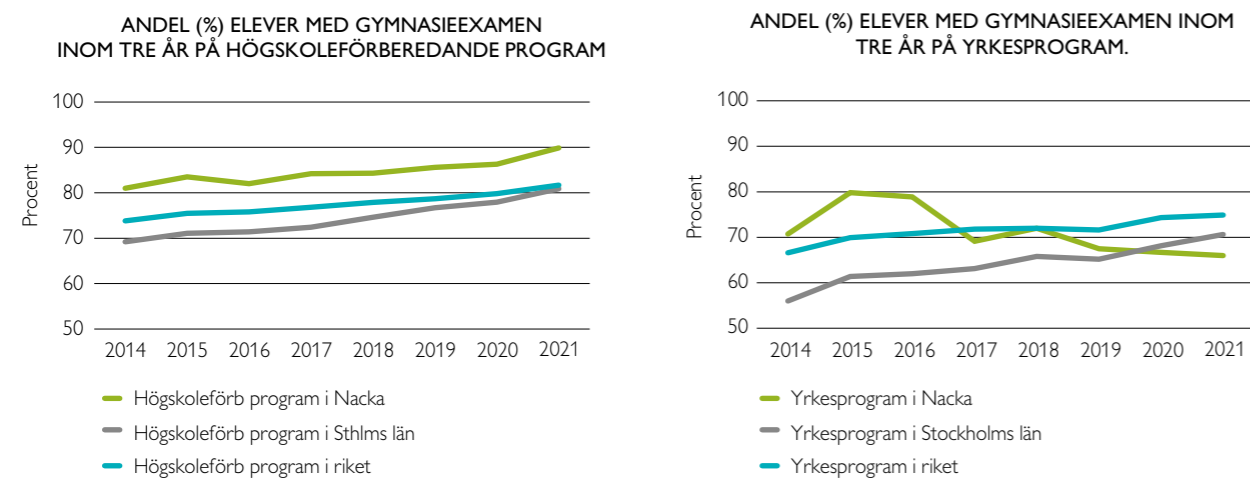
När resultaten för Nacka fördelas utifrån programtyp, högskoleförberedande program och yrkesprogram, är resultaten för yrkesprogram, lägre jämfört med både länet och riket. Resultatutvecklingen över tid för Stockholms län och riket följer i stort sett samma kurva, medan utvecklingen i Nacka är mer ojämn och resultaten har

sjunkit under de senaste tre åren. Nedanstående figurer visar utveckling över tid av hur stor andel av eleverna inom respektive programtyp som fått gymnasieexamen inom tre år samt genomsnittlig betygspoäng per programtyp. Notera att diagrammens skala inte börjar på noll.

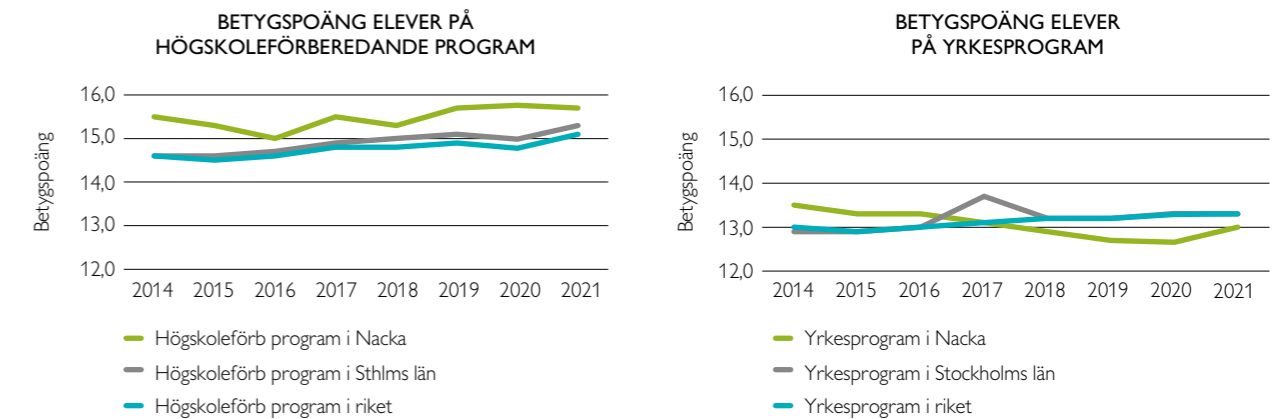
KVALITETSSAMTAL MED REKTORER OM GYMNASIESKOLAN

Nedanstående redovisning är ett axplock av vad som framkom i samtalen med rektorerna. Antalet gymnasieskolor, och särskilt med elever i år 3, är få och därför blir det som återges nedan exempel på vad rektorerna framhöll.

Figur 13. Andel elever med gymnasieexamen inom tre år på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram för gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket åren 2014–2021

Figur 14. Genomsnittlig betygspoäng för elever på högskoleförberedande program respektive yrkesprogram i gymnasieskolor belägna i Nacka jämfört med Stockholms län och riket åren 2014–2021

Elevernas måluppfyllelse och utmaningar under pandemin

Skolorna ställde på olika sätt om så att avgångseleverna skulle klara sin gymnasieexamen, trots nedstängning och undervisning på distans. Ett exempel är att dagar när eleverna undervisades på distans förkortades undervisningstiden och när de var i skolan förlängdes den. Mycket arbete lades på att eleverna skulle få redovisa sina resultat, lovskola erbjöds och betygsdatum förlängdes. Gymnasiearbetet var den kurs som upplevdes som svårast för eleverna att klara. En tredjedel av rektorerna anser att pandemin har haft påverkan på avgångselevernas resultat.

Flertalet rektorer tycker trots allt att undervisning på distans har fungerat väl. Skolorna hade en god beredskap för att övergå till fjärr- och distansundervisning. Rektorerna menar att för en grupp elever har fjärrundervisning fungerat mycket väl, till exempel för elever med social fobi, elever som distraheras av yttre stimuli och elever med långa resvägar. När det gäller närvaron på lektionerna anser en del rektorer att den varit högre än vanligt, medan andra anser att den varit sämre. Det har varit svårt för lärarna att veta hur pass aktiva eleverna varit efter att de loggat in och dokumenterat sin närvaro.

Bilden av hur resultaten blev för eleverna i år 1 och 2 varierar, men fyra av elva rektorer anser att pandemin har haft påverkan på dessa elevers resultat. En rektor menar att eleverna på introduktionsprogrammen inte har gynnats av undervisning på distans och att de har ett kunskapsbortfall att ta igen.

Det har varit svårt att upprätthålla engagemang och motivation hos många elever under perioderna av nedstängning. Den sociala och relationella delen i skolan har saknats och eleverna i årskurs 1 har haft det särskilt tufft.

Fyra av elva rektorer menar att pandemin påverkade

skolans möjligheter att tillgodose elever som har behov av anpassningar eller särskilt stöd. Eleverna hade möjlighet att få undervisning i skolan, men alla vågade inte ta sig till skolan på grund av risken för smitta.

Pandemin har också påverkat skolornas möjligheter att genomföra praktiska moment i utbildningen. Men skolorna har i stor utsträckning ändå löst problemen genom att antingen skjuta upp dessa moment, låta eleverna göra vissa uppgifter hemifrån eller schemalägga dem så att få elever träffas samtidigt. En skola menar att moderna språk har blivit lidande då eleverna inte har kunnat öva på de kommunikativa förmågorna i samma utsträckning som vanligt.

För elever på yrkesprogram ingår arbetsplatsförlagd utbildning och skolorna lyckades i stor utsträckning ordna platser även om det inom vissa branscher var svårare än andra. Ett par skolor beskriver det som en stor utmaning att ordna platser, vissa företag avbokade i sista minuten och några elever fick komplettera under augusti. I slutänden löste det sig ändå för nästan alla elever.

ELEVERS ENKÄTRESULTAT

Åtta av Nackas elva gymnasieskolor (lä 2020/21) genomförde i början av året Storsthms årliga elevenkät och svarsfrekvensen var hög, 84 procent.

Årets resultat är det bästa under den senaste treårsperioden. I år instämmer en högre andel elever jämfört med tidigare år i nästan samtliga av enkätens påståenden. Störst förbättring jämfört med förra årets resultat gäller elevernas uppfattning om utvecklingssamtal samt om de får hjälp när de behöver det. Detta ska ses mot bakgrund av de speciella omständigheter som rådde för eleverna under en period av nedstängning av skolorna. Högst andel elever kan instämma i att de känner sig trygga på sin skola, följt av

elevernas uppfattning om lärarna, utbildningen som sådan och skolan. Högst andel elever som inte kan instämma i påståendena gäller kontakt med arbetslivet, vilket inte är förvånande med tanke på restriktionerna som rådde, samt två påståenden som rör inflytande. För flera av enkätens påståenden svarade eleverna neutralt, det vill säga tre på den femgradiga skalan.

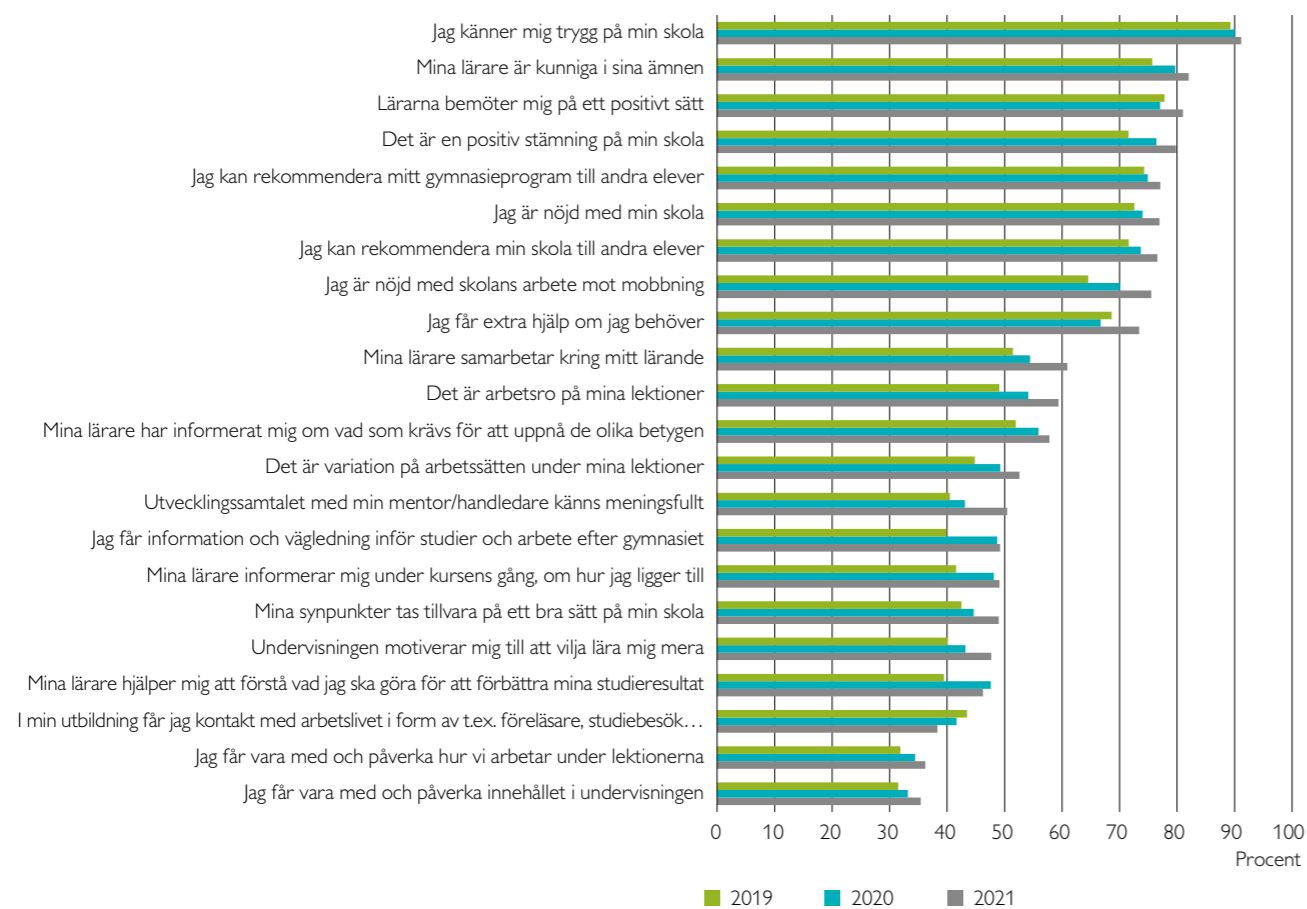
Det är ganska stora skillnader mellan hur flickor respektive pojkar svarar. Flickorna är mer kritiska än pojkarna. Störst skillnad, 20 procentenheter, är det för två påståenden som mäter hur eleverna uppfattar om lärarna informerar dem hur de ligger till under kursens gång samt om hur de ska förbättra sina studieresultat.

Det är däremot ingen skillnad mellan könen för hur eleverna uppfattar lärarnas kunskande. Liten skillnad är det också för om eleverna kan rekommendera sitt program, hur de uppfattar lärarnas bemötande och upplevelsen av trygghet.

**RESULTAT FÖR ELEVER
FOLKBOKFÖRDA I NACKA**

De flesta av Nackas ungdomar får sin gymnasieutbildning i skolor som är belägna utanför Nacka. Skolverket publicerar ett fåtal mått med perspektivet elevernas hemkommun. I år har 84 procent av Nackas gymnasieungdomar klarat utbildningen på tre år, jämfört med 80 procent i riket. Andel Nackaungdomar som övergår till högskolestudier inom tre år var 57 procent jämfört med 44 procent i riket. Enligt SKR:s databas Kolada har 75 procent av Nackaungdomarna uppnått högskolebehörighet. Den genomsnittliga betygspoängen är 15,4 och är på samma nivå som tidigare år.

Figur 15. Andel av Nackas gymnasieelever som instämmer i nedanstående påståenden (Storsthlm's elevenkät), åren 2019–2021

GRUNDSÄRSKOLAN OCH GYMNASIESÄRSKOLAN

**KVALITETSSAMTAL MED VÄLFÄRD
SKOLA OM SÄRSKOLAN**

Huvudmannen för den kommunala utbildningsverksamheten i Nacka anser att verksamheten vid kommunens särskolor i stort sett håller en god kvalitet. Förutsättningarna för fortsatt utveckling av verksamheten och att eleverna ska kunna nå så långt som möjligt är god genom verksamhetens drivande och kompetenta medarbetare i kombination med ett gott ledarskap. Positivt är att alla skolor har utbildade lärare och ingen svårighet med att rekrytera. Men det finns en oro för att lokalerna inte kan möta behovet då verksamheten är trångbodd. Huvudmannen ser dock på sikt en möjlig lösning på detta problem. Särskolorna har också synliggjorts mer av huvudmannen inom organisationen. Huvudmannen genomför kvalitetsamtal där samtliga särskolor deltar.

Måluppfyllelsen för eleverna både inom grundskolan och gymnasieskolan är god. Periodvis har sjukfrånvaron hos personalen varit hög och en oro har funnits för att smitta eleverna. Men pandemin har ändå inte orsakat en utbildningsskuld att ta igen, anser den kommunala huvudmannen

FÖRÄLDRARS ENKÄTRESULTAT

I år redovisas inga enkätresultat då svarsfrekvensen för såväl grundskolans som gymnasieskolan enkäter till föräldrar var mycket låg.

KOMMUNAL VUXENUTBILDNING

I arbets- och företagsnämndens kundval kommunal vuxenutbildning⁸ (komvux) har under året totalt 24 anordnare varit auktoriserade. Under året har 5 308 elever studerat en eller flera kurser inom Nacka vuxenutbildning. En anordnare har under året avauktorerats på egen begäran på grund av få elever.

MÅLUPPFYLLELSE – KOMMUNENS MÅL FÖR DEN KOMMUNALA VUXENUTBILDNINGEN

Året har präglats av pandemin och inneburit att större delen av den kommunala vuxenutbildningen bedrivits på distans. Distansupplägget som varit rådande under största delen av året har lett till sämre resultat gällande såväl andel godkända elever som andel elever som avbrutit studierna. Från och med den 11 oktober 2021 är Nacka vuxenutbildning, tillsammans med de flesta andra kommuner i länet, tillbaka till undervisning på plats i klassrumskurser.

Sammantaget har kommunens vuxenutbildning fortsatt en god kvalitet och goda resultat gällande betygsresultat och avbrott. Målnivån för indikatorn som mäter andel kursdeltagare på grundläggande och gymnasial nivå med minst godkänt betyg är dock inte nådd. Notera att utfallet för denna indikator baserar sig på nationell statistik för kalenderåret 2020.

Liksom för övriga vuxenutbildningen har även undervisningen i svenska för invandrare (sfi) skett på distans fram till mitten av oktober med anledning av pågående pandemi. Undantag från detta har varit studieväg 1 (det vill säga elever med ingen eller kort studiebakgrund från hemlandet) som varit på plats under nästan hela pandemin för att ha förutsättningar att tillgodose sig utbildningen. Målnivån för andel elever som slutfört kurs i svenska för invandrare är uppnådd.⁹ Även denna indikator avser nationell statistik för kalenderåret 2020.

ELEVERS MÅLUPPFYLLELSE

Svenska för invandrare (sfi)

Under året har 1 252 elever totalt varit registrerade inom den kommunala vuxenutbildningen inom svenska för invandrare. 963 elever har startat sina sfi-studier under året och har tillsammans 1 290 kursaktiviteter, det vill säga 1,3 kurser per elev. Av dessa har 41 procent ett godkänt betyg i kursen senast terminen efter kursstart. 44 procent har registrerats som avbrott, vilket är en lägre andel jämfört med förra årets 49 procent.

STARK OCH BALANSERAD TILLVÄXT

Kommunen skapar förutsättningar för arbetssökande att matcha arbetsgivarnas behov av kompetens	Utfall 2021	Mål 2021
◆ Andel kursdeltagare med godkänt betyg i vuxenutbildningen. (Skolverkets statistik för år 2020)	89 %	95 %

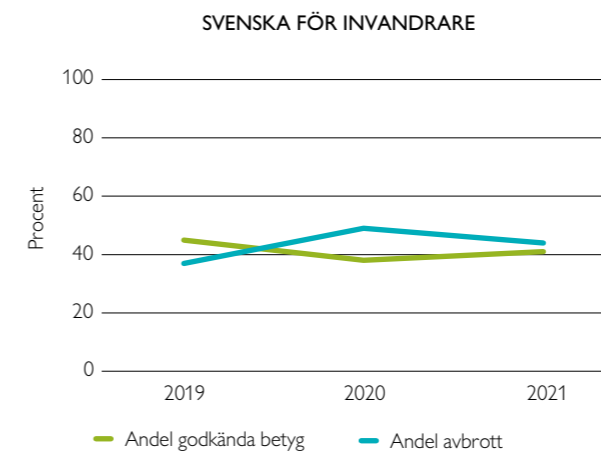
BÄSTA UTVECKLING FÖR ALLA

Kommunen skapar förutsättningar till arbete, studier och eget företagande genom arbetsmarknads- och utbildningsinsatser	Utfall 2021	Mål 2021
● Andel elever som slutfört kurs i sfi (Skolverkets statistik för år 2020)	58 %	50 %

⁸ Grundläggande respektive gymnasial vuxenutbildning samt svenska för invandrare, sfi. Elever som studerar i skolformdelarna särskild utbildning på grundläggande och/eller gymnasial nivå läser via interkommunal ersättning i Stockholm eller Värmdö och deras studieresultat (samt även övriga Nackabor som läser genom interkommunal ersättning) ingår inte i redovisningen av kommunal vuxenutbildning.

⁹ Målnivån för 2021 är baserat på tidigare sätt att mäta resultat inom sfi, vilket innebar att mäta andel elever som fått minst godkänt betyg terminen efter kursstart. Denna indikator mäter resultat för elever som läst kurser i svenska för invandrare under kalenderåret 2020 och fått ett betyg i kursen under året.

Figur 16. Andel (%) godkända betyg respektive avbrott för kursdeltagare som läser svenska för invandrare, åren 2019–2021.

Figur 17. Antal kursdeltagare och andel avbrott samt antal betygsatta kursdeltagare och andel godkända betyg. Per anordnare och totalt för den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå, år 2021. Om antalet kursdeltagare är färre än tio dubbelprickas resultaten. OLU Omsorgslyftet har 17 orienteringskurser (vilka inte betygsatts) av 18 totala kurser.

Anordnare	KURSDELTAGARE			
	Antal	Andel (%) avbrott	Antal betyg	Andel (%) godkända betyg
ABF	26	15	21	90
Addera kompetens	442	30	286	87
Amadeo Utbildning	144	17	102	93
Astar	1
Campus Åsö	4
Eductus	192	15	134	99
Hermods	72	24	48	71
Iris Hadar	1
JENSEN komvux	62	18	45	87
Komvux Värmdö	14	14	10	100
Kunskapsbolaget Integra	175	13	139	77
MoA Lärcentrum	4
NTI-skolan	369	14	279	90
OLU Omsorgslyftet	18	0	1	100
Svea Education	1
Nacka totalt	1 525	19	1 075	88

Grundläggande vuxenutbildning

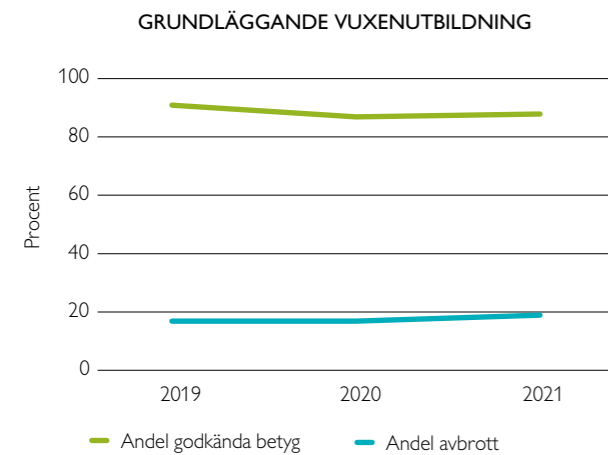
Under året har 1 525 kursdeltagare varit registrerade inom den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå. Av dessa har 19 procent registrerats som avbrott, vilket är en högre andel jämfört med förra årets 17 procent.

Antal kursdeltagare som betygsatts är 1 075 och av dessa blev 88 procent godkända, vilket är en liten förbättring jämfört med förra årets 87 procent.

Under hösten 2021 började orienteringskurser på grundläggande nivå erbjudas och redovisas tillsammans med övriga kurser på grundläggande nivå. Orienteringskurser betygsatts inte utan eleven erhåller ett intyg om deltagande i undervisningen.

Den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå håller resultatmässigt en hög nivå, men det har skett en nedgång under pandemiåren 2020–2021. Andelen godkända resultat är lägre än 2019 och andelen avbrott är högre än 2019.

Figur 18. Andel (%) godkända betyg respektive avbrott för kursdeltagare i den kommunala vuxenutbildningen på grundläggande nivå, åren 2019–2021.

Figur 19. Antal kursdeltagare och andel avbrott samt antal betygsatta kursdeltagare och andel godkända betyg. Per anordnare och totalt för den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå, år 2021.

KURSDELTAGARE				
Anordnare	Antal	Andel (%) avbrott	Antal betyg	Andel (%) godkända betyg
ABF	51	24	39	67
Addera kompetens	3 223	14	2 627	93
Amadeo Utbildning	336	8	279	97
Astar	928	12	740	96
Campus Åsö	192	15	161	78
Eductus	234	9	180	93
Hermods	1 264	34	701	75
Härakademin	413	1	313	99
Iris Hadar	55	18	29	83
JENSEN komvux	947	17	736	82
KompetensUtvecklingsInstitutet	121	12	101	95
Komvux Värmdö	246	6	140	84
MedLearn	43	14	27	89
MoA Lärcentrum	138	22	101	86
Mode 3	49	6	45	100
Movant	168	4	135	96
NTI-skolan	2 877	22	2 028	72
OLU Omsorgslyftet	378	16	303	85
S:t Eriks gymnasium komvux	79	13	69	93
Style Education	233	5	185	94
Svea Education	23	9	20	100
Sverigehälsan	1 075	8	725	95
YrkesAkademin	151	4	133	96
Nacka totalt	13 224	16	9 817	87

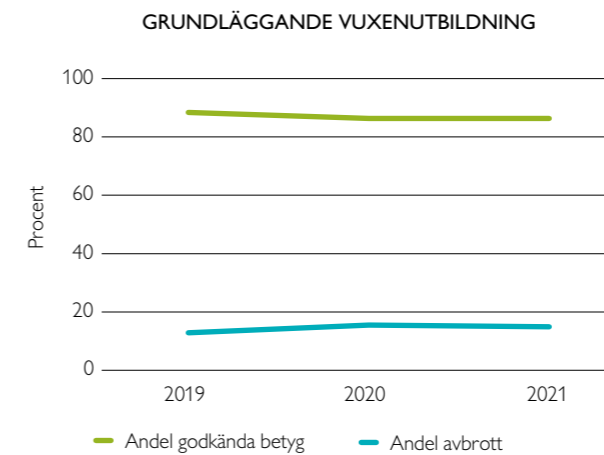
Gymnasial vuxenutbildning

Under året har 13 224 kursdeltagare varit registrerade inom den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå. Av dessa har 16 procent registrerats som avbrott, vilket är en lägre andel jämfört med förra årets 17 procent.

Antal kursdeltagare som betygsatts är 9 817 och av dessa blev 87 procent godkända, vilket är på samma nivå som 2020. Nedanstående tabell visar statistiken per anordnare och Nacka totalt.

Den kommunala vuxenutbildningen på gymnasial nivå håller resultatmässigt en hög nivå, men det har skett en nedgång under pandemiåren 2020–2021. Andelen godkända resultat är lägre än 2019 och andelen avbrott är högre än 2019.

Figur 20. Andel (%) godkända betyg respektive avbrott för kursdeltagare på gymnasial nivå inom den kommunala vuxenutbildningen, åren 2019–2021.

KVALITETSUPPFÖLJNING MED OCH TILLSYN AV ANORDNARE

Det systematiska kvalitetsarbetet har upprätthållits under rådande pandemi och Nacka har haft en kontinuerlig dialog med anordnare och övriga kommuner i regionen för att säkerställa att en återgång till ordinarie upplägg och utbud skedde under hösten.

Under hösten har tolv anordnare haft tillsyns-/verksamhetsbesök av skolchef samt annan representant från utbildningsenheten. Samtliga sex anordnare som under aktuell tidsperiod haft skolenheter belägna i Nacka har besökts.

Kvalitetsuppföljningen för det gångna året hade två kvalitetsområden i fokus: studie- och yrkesvägledning för sfi-elever och den pågående pandemins påverkan på det arbetsplatsförlagda lärandet (APL). Kvalitetsuppföljningen och tillsynen visar att anordnare har stärkt sitt kvalitetsarbete över tid vilket är positivt för Nacka kommuns uppdrag att erbjuda alla elever en likvärdig utbildning.

Utmaningar under pandemin

Anordnarna bedöms ha upprätthållit en god kvalitet i undervisningen och hittat flexibla lösningar på många av de problem som omställningen under rådande pandemi inneburit. En av utmaningarna har varit att lösa det arbetsplatsförlagda lärandet då flertalet arbetsplatser valt att inte ta emot elever under pandemin.

En annan utmaning har varit de svårigheter en del elever har haft att tillgodogöra sig kursens innehåll genom digitala verktyg. Detta har anordnare löst genom att elev antingen erbjudits undervisning på plats eller att elev hoppat av sina studier för att påbörja dem igen när möjlighet till klassrumsundervisning finns.

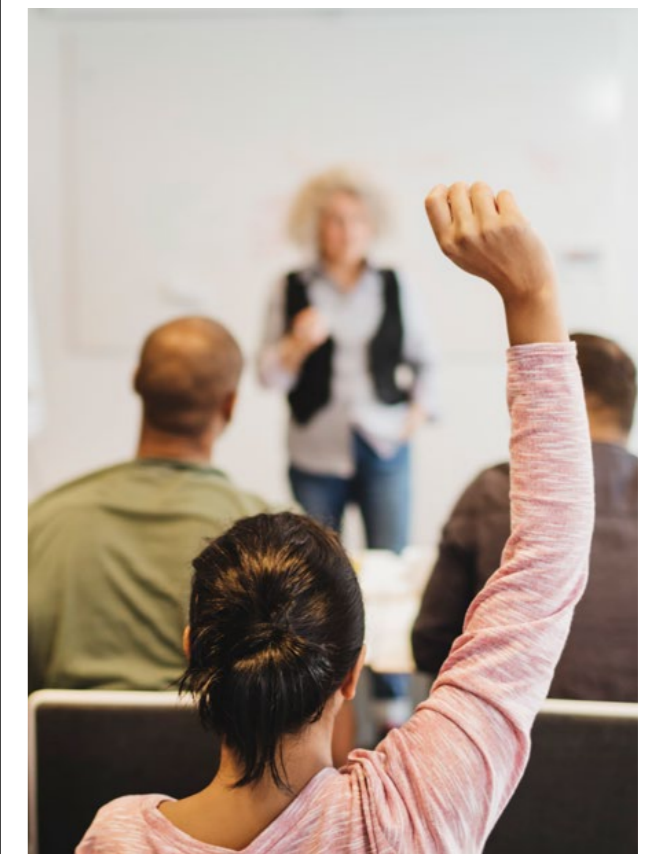
Studie- och yrkesvägledning och APL

Kvalitetsuppföljningen visade att såväl behovet av som tillgången till studie- och yrkesvägledning för Nackaelever varierar kraftigt mellan elever och de auktoriserade anordnarna. De flesta anordnare erbjuder studie- och yrkesvägledning både på plats och digitalt. Genom digitala arbetssätt kan vägledarna på ett smidigt sätt besöka lektioner eller ha enskilda samtal.

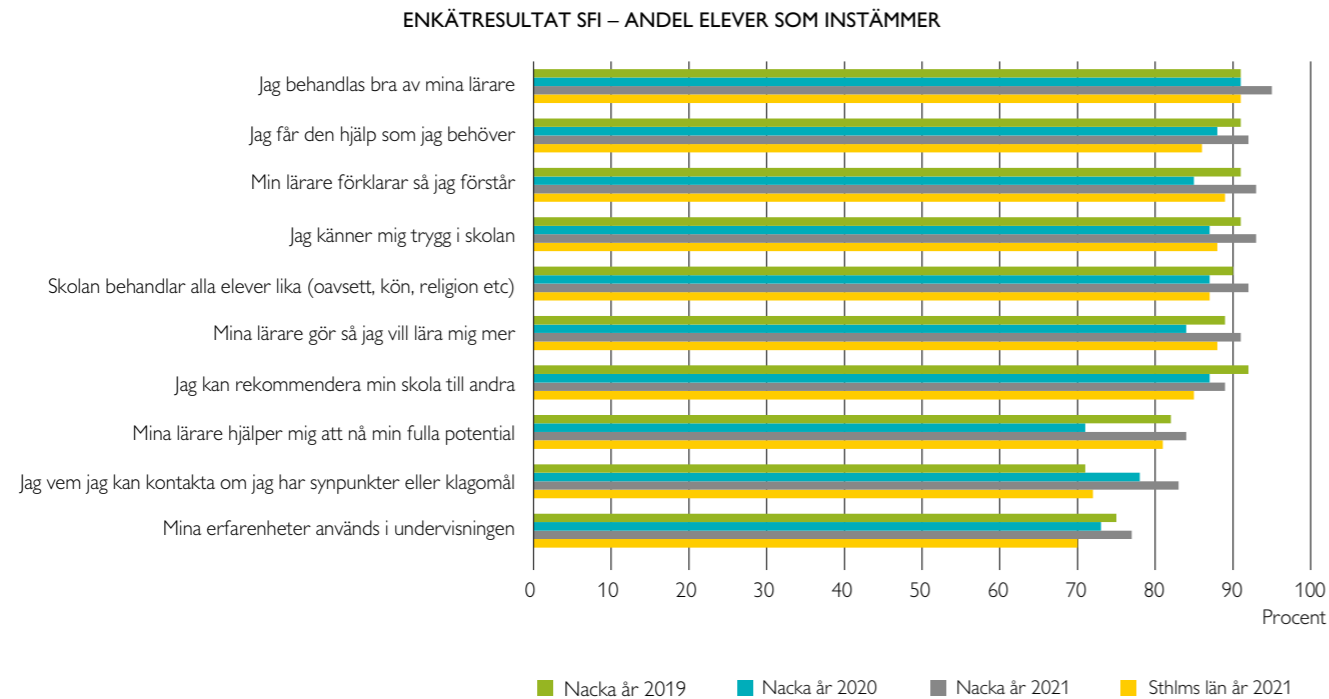
Kvalitetsuppföljningen visade även att anordnarna hittat flexibla lösningar i de lägen då arbetsplatser av olika anledningar inte kunnat ta emot elever på arbetsplatsförlagat lärande. Anordnarna har löst bristen på APL-platser genom att undervisa berörda elever på plats i skolans lokaler.

ELEVERS ENKÄTRESULTAT

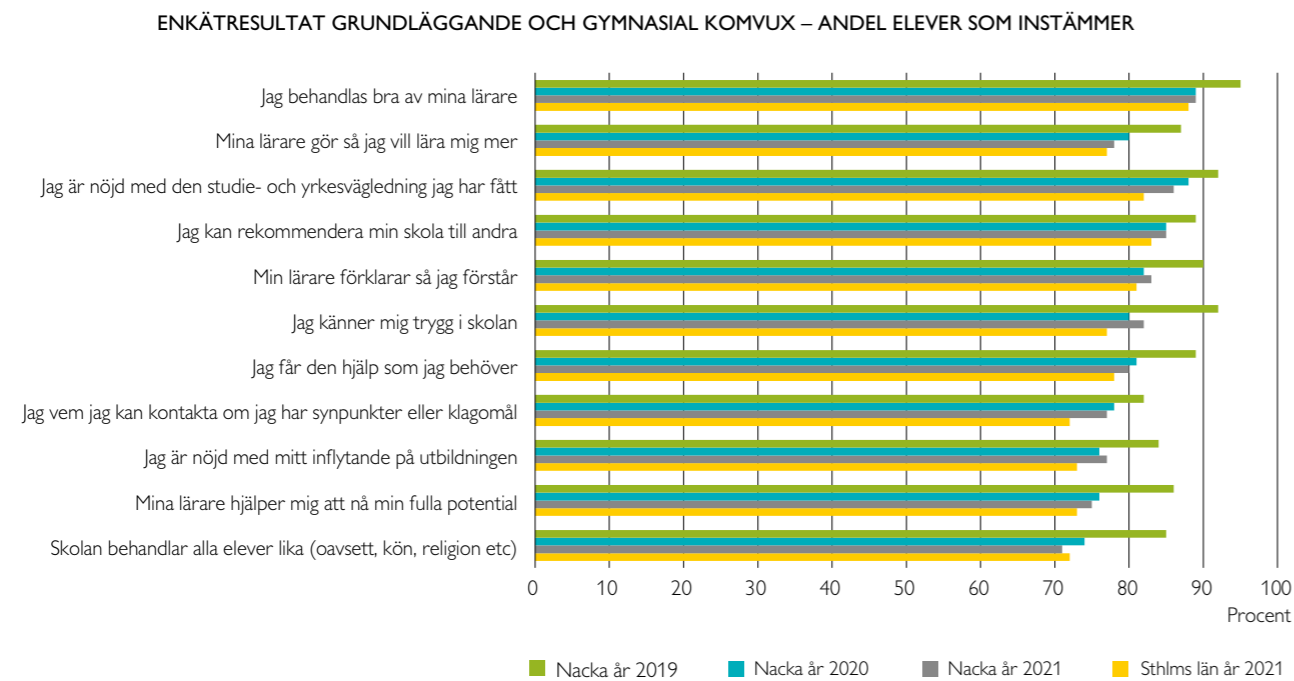
Storsthlm genomför varje år en länsövergripande enkätundersökning som vänder sig till elever i den kommunala vuxenutbildningen som är inskrivna på en kurs vid tillfället för genomförandet och har gått på utbildningen under minst tre veckor. Samtliga kommuner i länet förutom Södertälje deltar i undersökningen. Årets undersökning genomfördes under april och maj. Svarefrekvensen i länet för grundläggande och gymnasial utbildning var 51 procent och för sfi 64 procent.

Figur 21. Resultat från enkätundersökning åren 2019–2021 i Nacka och för år 2021 i Stockholms län. Avser sfi-elever.

Figur 22. Resultat från enkätundersökning åren 2019–2021 i Nacka och för år 2021 i Stockholms län. Avser elever i kommunal vuxenutbildning på grundläggande och gymnasial nivå.

Nedanstående diagram visar resultaten för ett urval av de påståenden som finns med i enkäten uppdelade på skolformerna svenska för invandrare samt grundläggande och gymnasial vuxenutbildning och över tid. Urvalet representerar de olika läroplansområdena.

Svenska för invandrare (sfi)

Drygt hälften, 56 procent, av de totalt 343 svarande inom sfi har angett att de inte kombinerar studier med annat utan endast studerar på sfi. Ungefär var femte elev arbetar heltid utöver studierna och drygt var tionde elev arbetar deltid.

För eleverna som studerar sfi är enkätresultaten generellt sett mycket goda och på en än högre nivå än för elever på grundläggande och gymnasial vuxenutbildning.

Till skillnad mot övriga elever i vuxenutbildningen är årets resultat för sfi-eleverna generellt sett på en högre nivå än tidigare år, se nedanstående diagram. De flesta av de utvalda enkätfrågorna instämmer eleverna i till minst 90 procent. Eleverna upplever att de behandlas väl av sina lärare, de får hjälp när de behöver, lärarna förklarar så de förstår, de känner sig trygga på skolan, skolan behandlar alla lika och lärarna gör så att eleverna vill lära sig mer.

Grundläggande och gymnasial vuxenutbildning

De 699 elever som besvarat enkäten svarar på en flervalsfråga om varför de studerar inom den kommunala vuxenutbildningen och flest svar, drygt fyra av tio elever, är att de studerar för att lättare få jobb. En stor andel elever svarar också att det är för att få högskolebehörighet, personlig utveckling och att lära sig svenska. Tre fjärdedelar av de svarande studerar på heltid men 58 procent svarar också att de kombinerar studier med arbete.

Eleverna i kurser på grundläggande och gymnasial nivå är generellt sett mycket nöjda med sin utbildning. En stor andel elever kan instämma i att de behandlas bra av sin lärare, närmare nio av tio elever. Men även för flera andra påståenden är resultaten höga, 80 procent eller högre andel av eleverna instämmer i påståendena. Men närmare tre av tio elever anser att skolan inte behandlar alla elever lika (avser kön, religion etcetera). Noterbart är dock att resultaten för samtliga påståenden har sjunkit stort under pandemin. Resultaten för år 2019 är markant högre än för pandemiåren 2020 och 2021.

ANTAL BARN OCH ELEVER SAMT KURSDELTAGARE I NACKAS UTBILDNINGSVERSAMHET – OAVSETT FOLKBOKFÖRINGSORT

Nedan redovisas antalsuppgifter för samtliga skolformer samt pedagogisk verksamhet för anordnare belägna i Nacka samt anordnare auktoriserade för Nackas vuxenutbildning (vilka kan vara belägna utanför Nacka).

Tabell 3. Statistikuppgifterna för Nackas utbildningsverksamhet totalt avser unika barn och elever samt unika anordnare, det vill säga om de förekommer under flera skolformer räknas de bara en gång.

Nackas utbildningsverksamhet	KOMMUNALA ANORDNARE		FRISTÅENDE ANORDNARE		TOTALT	
	Antal barn/elever	Antal enheter	Antal barn/elever	Antal enheter/anordnare	Antal barn/elever	Antal enheter/anordnare
Totalt	16 196	59	15 779	134	31 975	193

Tabell 4. Statistik per skolform, per oktober månad 2021.

Skolform	KOMMUNALA ANORDNARE		FRISTÅENDE ANORDNARE		TOTALT	
	Antal elever	Antal enheter	Antal elever	Antal enheter	Antal elever	Antal enheter
Förskola	2 799	36	3 121	62	5 920	98
Förskoleklass	1 054	20	417	13	1 471	33
Grundskola	9 377	21	3 792	15	13 169	36
Grundsärskola	110	4	0	0	110	4
Grundsärskola, integr elever	4	3	1	1	5	4
Fritidshem	4 151	23	1 429	14	5 580	37
Gymnasieskola	2 816	2	2 991	10	5 807	12
Gymnasiesärskola	36	3	0	0	36	3

Tabell 5. Statistik för kommunal vuxenutbildning, kalenderåret 2021.

Skolform	Antal kvinnor	Antal män	Antal elever	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person	Antal anordnare
Kommunal vuxenutbildning						
Grundläggande vuxenutbildning	513	337	850	1 525	1,8	15
Gymnasial vuxenutbildning	2 411	1 389	3 800	13 224	3,5	23
Svenska för invandrare, sfi	732	520	1 252	1 767	1,4	10

Tabell 6. Statistik för annan pedagogisk verksamhet, per oktober månad 2021.

Skolform	KVINNOR				MÄN				TOTALT		
	Antal	Andel (%)	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person	Antal	Andel (%)	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person	Antal	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person
Kommunal vuxenutbildning											
Grundläggande vuxenutbildning	400	61	784	2,0	255	39	438	1,7	655	1 222	1,9
Gymnasial vuxenutbildning	1 697	62	5 706	3,4	1 029	38	3 230	3,1	2 726	8 936	3,3
Svenska för invandrare	612	59	887	1,4	432	41	607	1,4	1 044	1 494	1,4

ANTAL BARN OCH ELEVER SAMT ANTAL KURSDELTAGARE FOLKBOKFÖRDA I NACKA

Tabell 7. Barn- och elevantal per skolform och typ av huvudman, per oktober månad 2021.

Skolform/ annan pedagogisk verksamhet	KOMMUNALA ANORDNARE		FRISTÅENDE ANORDNARE		ANDRA KOMMUNERS KOMMUNALA ANORDNARE		TOTALT	
	Antal barn/ elever	Andel (%) barn/ elever	Antal barn/ elever	Andel (%) barn/ elever	Antal barn/ elever	Andel (%) barn/ elever	Antal barn/ elever	Andel (%) barn/ elever
Pedagogisk omsorg	0	0	148	1	0	0	148	1
Förskola	2 776	19	3 139	31	20	2	5 935	23
Förskoleklass	1 047	7	438	4	5	0	1 490	6
Grundskola	9 178	63	4 241	42	184	17	13 603	53
Grundsärskola	101	1	8	0	7	1	116	0
Gymnasieskola	1 529	10	2 004	20	870	78	4 403	17
Gymnasiesärskola	24	0	15	0	27	2	66	0
Summa	14 655	57	9 993	39	1 113	4	25 761	100

Tabell 8. Elevantal och kursdeltagare per skolform inom kommunal vuxenutbildning. Statistiken för vuxenutbildningen avser deltagare under kalenderåret 2021 utifrån folkbokföringsdatum den 31 december 2021. I och med att elever inom vuxenutbildningen kan förekomma inom både grundläggande och svenska för invandrare anges ingen totalsumma för elevantalet. Utöver nedan redovisade elever/kursdeltagare tillkommer de som studerar på utbildningar i andra kommuners komvux.

Skolform	KVINNOR				MÄN				TOTALT		
	Antal	Andel (%)	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person	Antal	Andel (%)	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person	Antal deltagare	Antal kursdeltagare	Antal kurser per person
Kommunal vuxenutbildning											
Grundläggande vuxenutbildning	400	61	784	2,0	255	39	438	1,7	655	1 222	1,9
Gymnasial vuxenutbildning	1 697	62	5 706	3,4	1 029	38	3 230	3,1	2 726	8 936	3,3
Svenska för invandrare	612	59	887	1,4	432	41	607	1,4	1 044	1 494	1,4

UNDERLAG TILL KVALITETSANALYSEN

KÄLLOR

- Barn- och elevstatistik (IST-Analys samt Extens)
- Elevers uppnående av kunskapskraven i läsförståelse i årskurs 1 (utbildningsenhetens insamling inför resultatdialoger)
- Elevers uppnående av kunskapskraven i ämnena svenska och matematik i årskurs 3 (utbildningsenhetens insamling inför resultatdialoger)
- Elevers betyg i årskurs 6 (utbildningsenhetens insamling och Skolverket)
- Elevers betyg i årskurs 9 (utbildningsenhetens insamling och Skolverket)
- Elevers resultat i gymnasieskolan (Skolverket)
- Elevers resultat i vuxenutbildningen (Skolverket, Extens och IST Analys)
- Enkätresultat vårdnadshavare med barn i förskola, förskoleklass och pedagogisk omsorg (Våga visa)
- Enkätresultat elever i årskurs 3, 6 och 8 (Våga visa)
- Enkätresultat elever i gymnasieskolan, årskurs 2 (Storsthlm)
- Enkätresultat elever i vuxenutbildningen (Storsthlm)
- Resultatdialoger med rektorer för grundskolor (utbildningsenheten)
- Kvalitetssamtal med rektorer för gymnasieskolor (utbildningsenheten)
- Kvalitetssamtal med huvudman för grundsärskolan och gymnasiesärskolan (utbildningsenheten)
- Kvalitetsuppföljningsenkät till rektorer för förskolan (utbildningsenheten)
- Personalstatistik förskolan (utbildningsenheten och Skolverket)
- Särskild studie "Föräldlingsvärden i Nacka kommun" (Gabriel Heller Sahlgren och Henrik Jordahl, 2021)
- Öppna Jämförelser (Kolada) avseende folkbokförda Nackaelevers resultat i gymnasieskolan (Sveriges kommuner och regioner)

TJÄNSTESKRIVELSER

Följ länk Utbildningsnämndens handlingar eller Arbets- och företagsnämndens handlingar för att ta del av tjänsteskrivelser med bilagor.

- Elev- och föräldraenkäter (maj & jun 2021)
- Elevresultat (sep 2021)
- Kvalitetsrapport 2020 kommunal vuxenutbildning (feb 2021)
- Personal och barn i förskolan (feb 2021)
- Studie om föräldlingsvärden i Nackas grundskolor (maj 2021)
- Tillsyn och insyn i förskola och pedagogisk omsorg (feb 2022)
- Uppföljning av elever med låga resultat med mera (dec 2021)

